

แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

วรรณเทพ ชนเศรษฐบุารุง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOLS AND
COMMUNITIES OF CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

WANNATHEP TANASATEBUMROONG

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
BURAPHA UNIVERSITY

2025

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ วรรณเทพ ชนเศรษฐ์บำรุง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดิ์ภูฏ์ จันทนวรานนท์ (ดร.ชัยพจน์ รั้งงาม)
สมพงษ์ธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดิ์ภูฏ์ จันทนวรานนท์
สมพงษ์ธรรม)

.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ชีระวนิชตระกูล)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ชีระวนิชตระกูล)

..... กรรมการ

(ดร.ณัฐฉน พุเต็มวงศ์)

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สฎายุ ชีระวนิชตระกูล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเยี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

65920290: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน/ การมีส่วนร่วมของชุมชน/ แนวทางการพัฒนา

วรรณเทพ ธนเศรษฐบุรณ์ : แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOLS AND COMMUNITIES OF CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ภัคณัฐ จันทวรานนท์ สมพงษ์ธรรม, Ph.D., สาขา ธีระวณิชตระกูล, กศ.ด. ปี พ.ศ. 2568.

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 2) ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ระยะที่ 2 แนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ระยะที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบัน การบริหารการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และด้านการประชาสัมพันธ์ ทั้งหมด 6 แนวทางในแต่ละด้าน และ 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการ และมีข้อสังเกตบางประการเพื่อให้แนวทางมีความสมบูรณ์มากขึ้น

65920290: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: SCHOOL-COMMUNITY RELATIONSHIP/ COMMUNITY PARTICIPATION/ DEVELOPMENT GUIDELINES

WANNATHEP TANASATEBUMROONG : THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOLS AND COMMUNITIES OF CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3. ADVISORY COMMITTEE: PAKKANAT CHANTHANAVARANONT SOMPONGTAM, Ph.D. SADAYU TEERAVANITRAKUL, Ph.D. 2025.

The objectives of this study were three folds: 1) to find out the current and desired conditions of building relationships between schools and communities, 2) to study the guidelines for building relationships between schools and communities, and 3) to assess the appropriateness and feasibility to approach and build the relationships between schools and communities under Chonburi primary educational service area office 3. Using mixed methods research, divided into 3 phases. Phase 1 was to study the present situation, the desired conditions and the needs to strengthen the relationship between the schools and the communities. Phase 2 was the guidelines for strengthening relationships between schools and communities, and phase 3 examined the suitability and the possibility of the approach for building relationships between schools and communities under Chonburi primary educational service area office 3. The research instrument used were frequency, percentage, mean, standard deviation and priority needs index (PNI).

The results of the study were as follows: 1) The current situations in management to proceed the strengthening were overall at a high level. The total operation of strengthening the relationship between the schools and the communities was at the highest level, 2) The development guidelines consist of six fields were community services. Supporting from the communities. Strengthening relationship with the communities and other agencies. The joint role of basic education school committee. Establishing groups, clubs and associations. Foundations and public relations, and 3) The assessment of the guidelines' suitability and feasibility for development was appropriate and there were some notices to make the guide more complete.

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัคฉัตร จันทนวรรณที่ สมพงษ์ธรรม อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สฎายุ ชีระวิชิตระกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร. ชัยพจน์ รักงาม ประธาน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร. ณัฐฉน พุเต็มวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุณนิฐา มาเชก และ ว่าที่เรือตรี ดร. ภัชรารุช รักกลิ่น ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อคิด คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ได้ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม สำหรับเก็บข้อมูล และให้สัมภาษณ์ตามความเป็นจริงทุกท่าน

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเพื่อนนิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ คำแนะนำ และส่งเสริมกำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ห่วงใย และเป็นกำลังใจ ที่ดีมาโดยตลอด จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ทุกท่าน และขอมอบเป็นกำลังใจสำหรับผู้บริหาร และคุณครูผู้มีใจในการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกท่าน

วรรณเทพ ชนเศรษฐ์บำรุง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
คำถามการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3.....	10
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน	13
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	25
ขอบข่ายการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3	66
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.....	70
ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ..	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	75
ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
สรุปผล.....	107
อภิปรายผล.....	114
ข้อเสนอแนะ	122
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก	136
ภาคผนวก ข	140
ภาคผนวก ค	150
ประวัติย่อของผู้วิจัย	157

สารบัญตาราง

หน้า

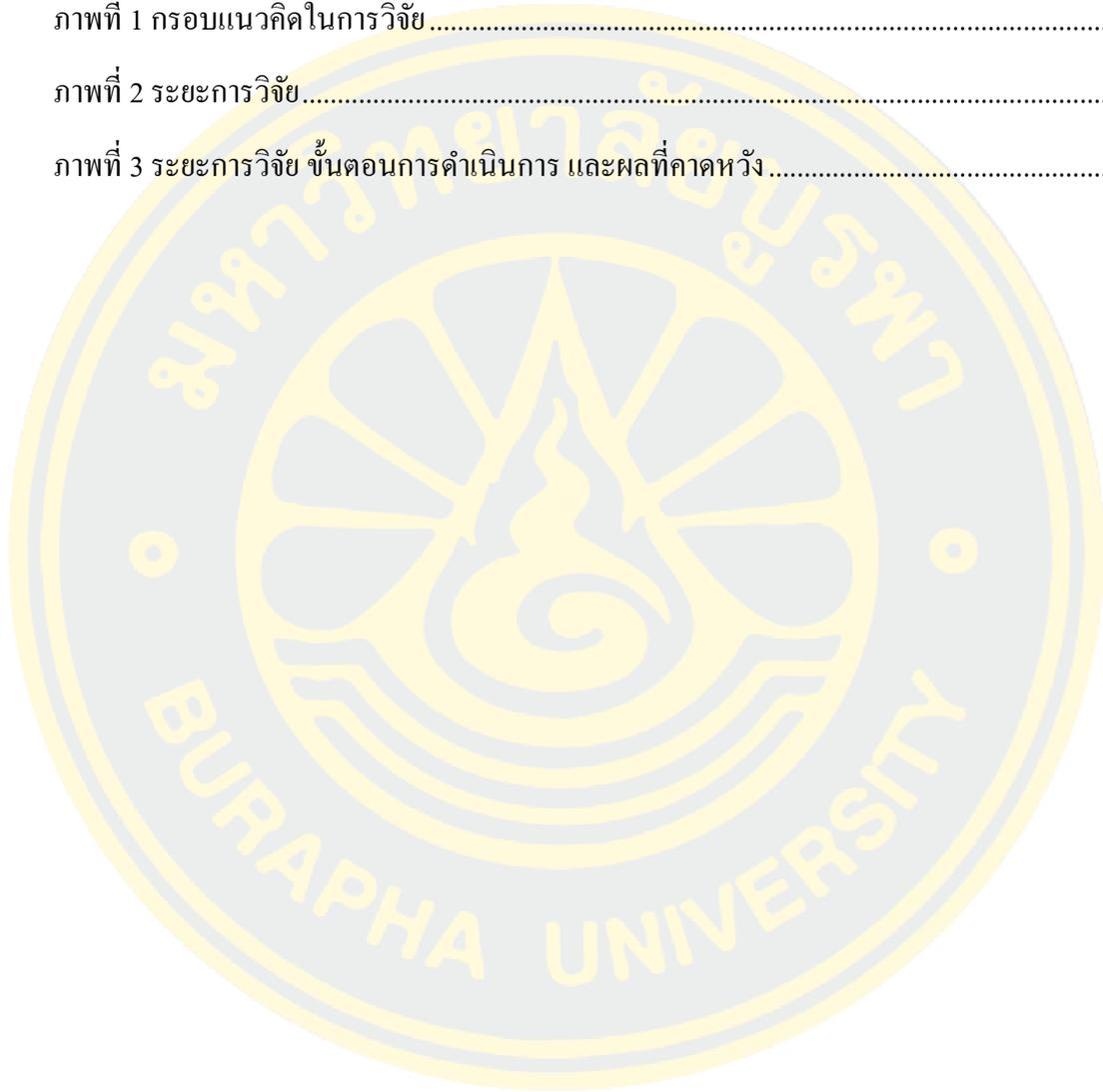
ตารางที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	37
ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของผู้ให้ข้อมูลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	76
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ ดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน	78
ตารางที่ 4 ดัชนีความต้องการจำเป็นข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกเป็นรายด้าน	79
ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน	80
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	81
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	82
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	84

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	86
ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์	88
ตารางที่ 11 แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยเรียงลำดับจากค่า PNI ตามระยะที่ 1...90	
ตารางที่ 12 การสังเคราะห์ประเด็นหลักสำคัญที่สกัดได้จากบทสัมภาษณ์	101
ตารางที่ 13 ผลการตรวจสอบยืนยันของแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	103

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2 ระยะเวลาวิจัย.....	64
ภาพที่ 3 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	65

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียน เป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่ทำหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีมีคุณภาพของสังคม ซึ่งในการจัดการศึกษานั้น เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญยิ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการ แต่องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไม่ได้อยู่ที่โรงเรียนเพียงองค์กรเดียว จะต้องได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ร่วมด้วย โดยเฉพาะชุมชน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการเข้ามาร่วมจัดการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่นและเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545) ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษากับชุมชนไว้ ดังนี้ มาตรา 24 (6) การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และในมาตรา 29 ก็ได้บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ (สุภชัย จันทรงาม, ราเชนทร์ นพฉัตรวงศการ และกนิษฐา คุณมี, 2557)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 58 ได้ระบุไว้ว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินจากทางรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ถือเป็นงานที่สำคัญยิ่งงานหนึ่งของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด ดังนั้น การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน

การละเลยไม่เห็นความสำคัญของชุมชน เป็นการมองข้ามภูมิปัญญาที่สำคัญ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างน่าเสียดาย และอาจจะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นภารกิจสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งของผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียน (จิรพันธ์ หนูผาสุก, 2558)

การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน เป็นแนวทางการบริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาภารกิจของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 193)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความสำคัญต่อการบริหารงานของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความสนใจและนำไปปฏิบัติ ในการระดมทรัพยากรทางความคิด และทุนทรัพย์จากชุมชนมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน โดยมีขอบข่าย ได้แก่ ด้านงานสานสัมพันธ์ ด้านงานเยี่ยมบ้านนักเรียน และด้านงานทุนทรัพย์เพื่อพัฒนาการศึกษา สมยศ ยิ่งยงเมธี (2550) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนบางคนยังไม่เข้าใจหลักการและบทบาทของโรงเรียนกับชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเท่าที่ควร จึงอาจส่งผลให้ครูภายในโรงเรียนทำงานได้ยากและประสานงานกับทางชุมชนได้ยากไปด้วย นอกจากนี้ ฐานันดรวิ ตามสุขสนธิ (2552) ได้ประมวลปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ว่า ปัญหาที่เกิดจากสถานศึกษา เช่น มีเจตคติของบุคลากรในสถานศึกษาต่อชุมชนไม่ดี โดยมีความคิดว่า ชุมชนไม่มีความสำคัญหรือบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน รวมทั้งสถานศึกษาไม่มีวิธีการในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่เหมาะสม ปัญหาที่เกิดจากชุมชน ได้แก่ การมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสถานศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจมีความขัดสน รวมทั้งไม่มีเวลาให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และปัญหาที่เกิดจากระบบราชการที่ต้องดำเนินตามระเบียบ

กฎหมายเป็นขั้นตอน ชุมชนจึงมีความรู้สึกว่ามีคามยุ่งยาก และกลัวมีความผิดพลาด เมื่อต้องเข้ามา เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยชุมชน มีผู้ประกอบการที่ประกอบอาชีพพนักงานโรงงานและอาชีพค้าขายเป็นส่วนมาก เลยทำให้ครอบครัว ของนักเรียนในเขตพื้นที่บริการนั้นมาจากต่างจังหวัด ยิ่งนักเรียน หรือครอบครัวที่มาจากต่างที่ มา ต่างถิ่น จึงทำให้ครอบครัวแต่ละครอบครัวมีความคิดที่แตกต่างกัน อาจเกิดความขัดแย้ง ต่อกันและกัน ขาดความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน ส่งผลต่อการใช้ความร่วมมือกับชุมชนและ โรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีการจัดกิจกรรม ทำให้การได้รับความร่วมมือจากชุมชนของบาง โรงเรียนนั้น ไม่ค่อยดีนัก เพราะเหตุนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจและอยากสำรวจความคิดเห็นของครูที่มีต่อ ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพ และกำหนดยุทธศาสตร์และวางแผน ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

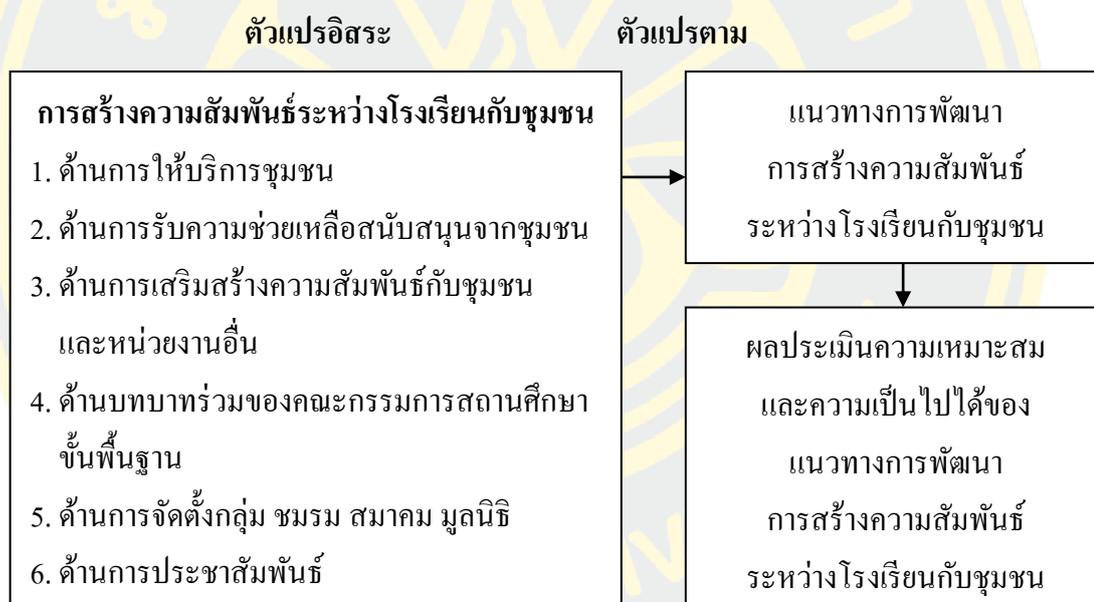
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรเป็นอย่างไร
3. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อออกแบบแนวทางการยกระดับคุณภาพ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลแนวทางสำหรับการยกระดับคุณภาพความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 9 คน

ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อเสนอแนวทางการยกระดับคุณภาพการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มี 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546, หน้า 94) ดังนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน
2. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนชุมชน
3. ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น
4. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ
6. ด้านการประชาสัมพันธ์

กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งสิ้น 102 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน และรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งสิ้น 80 คน โดยกำหนดตามตารางเชิขชี้และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ผู้ปกครองที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 9 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน
2. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนชุมชน
3. ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น
4. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ
6. ด้านการประชาสัมพันธ์

ระยะที่ 2 การเสนอแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่ได้รับจากระยะที่ 1 และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 5 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) จำนวน 5 คน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านการให้บริการชุมชน
2. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
3. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น
4. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ
6. ด้านการประชาสัมพันธ์

ระยะที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการจัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group discussion) จำนวน 5 คน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน
2. ศึกษานิเทศ จำนวน 2 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การดำเนินการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชน แลกเปลี่ยน ช่วยเหลือ ประสานงานกันกับชุมชน จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การให้บริการชุมชน หมายถึง การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ให้คำแนะนำด้านการจัดกิจกรรมในชุมชน ให้บริการด้านสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ บริการห้องสมุด บริการด้านสหกรณ์โรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในชุมชน ทั้งกำลังกาย กำลังความคิด สอนความรู้ ด้านการอ่าน เขียน คณิตเลข การประกอบอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งให้ความรู้ และร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชน
2. การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียน ทั้งด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน การเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน และแนวคิดต่าง ๆ
3. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น หมายถึง การให้และรับข่าวสาร การประสานงานกับวัด เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล พัฒนาการตำบล อนามัยตำบล แหล่งประกอบการ การใช้โรงเรียนเป็นที่ตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ของชุมชน การให้หน่วยงานอื่นมาเปิดบริการในโรงเรียน การปฐมนิเทศผู้ปกครอง

การร่วมแก้ปัญหาให้นักเรียนกับผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง และการเชิญวิทยากรในชุมชน ให้ความรู้แก่นักเรียน

4. บทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับคณะบุคคล ที่จะเป็นผู้ที่จะเข้ามา มีบทบาทช่วยเหลือ โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

5. การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ หมายถึง ภารกิจของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือโรงเรียน ให้ได้ดำเนินการตามบทบาทของตน ทั้งในฐานะผู้ให้และผู้รับ ได้อย่างรอบคอบและรัดกุม

6. การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชนของโรงเรียน ให้ชุมชนได้รับรู้ว่า โรงเรียนได้ทำประโยชน์อะไรให้กับบุตรหลานและประชาชนในชุมชน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

แนวทางการพัฒนา หมายถึง การจัดให้มีขึ้น หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ หลักการที่ใช้อยู่ถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงาน ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ชุมชน หมายถึง กลุ่มทางสังคมที่อยู่อาศัยร่วมกันในอาณาบริเวณเดียวกัน หรือในท้องที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน สัมพันธ์กัน มีการติดต่อสื่อสารและเรียนรู้ร่วมกัน มีความผูกพัน เอื้ออาทรกัน ภายใต้อัตลักษณ์และวัฒนธรรมเดียวกัน ร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน ประกอบด้วย วัด เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล พัฒนาการตำบล อนามัยตำบล แหล่งประกอบการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดชลบุรี อำเภอเกาะสีชัง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมในบทนี้ เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์วรรณกรรมจากการสืบค้นข้อมูล ความรู้ ทฤษฎี แนวคิด และผลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ต้องการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในองค์ความรู้ และประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม ตามหัวข้อดังนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายของการบริหาร
 - 2.2 ความหมายของการบริหารโรงเรียน
 - 2.3 ขอบข่ายของการบริหาร โรงเรียน
 - 2.3.1 การบริหารวิชาการ
 - 2.3.2 การบริหารงบประมาณ
 - 2.3.3 การบริหารงานบุคคล
 - 2.3.4 การบริหารทั่วไป
3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 3.1 ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 3.2 ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 3.3 หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 3.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 3.5 สังเคราะห์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. ขอบข่ายการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 4.1 ด้านการให้บริการชุมชน
 - 4.2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนชุมชน
 - 4.3 ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น
 - 4.4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 4.5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ
- 4.6 ด้านการประชาสัมพันธ์
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตั้งอยู่เลขที่ 14/ 42 หมู่ 4 ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียน ครอบคลุมใน 4 อำเภอ คือ อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอเกาะสีชัง มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอเมืองชลบุรี และอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง และอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอ่าวไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ได้บัญญัติสิทธิและเสรีภาพด้านการศึกษาของปวงชนชาวไทยไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน” และในบทเฉพาะกาลมาตรา 335 (3) ได้กำหนดให้รัฐธรรมนูญประกาศใช้ ดังนั้น รัฐจะต้องดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และต้องเตรียมการให้พร้อมที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ทั่วถึง มีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของไทย ที่กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนชาวไทยให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ มาตรา 10 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน” ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตอบสนองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษาและกรมวิชาการ จึงเป็นหน่วยงานที่จะต้องมารวมกัน เป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน่วยงานส่วนกลางประจำภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน 16 หน่วยงาน

วิสัยทัศน์ (Vision)

เขตชั้นนำ นวัตกรรมแนวหน้า คุณภาพมาตรฐานการศึกษาสู่สากล บนพื้นฐาน
เขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาสถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความปลอดภัย และสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการ
ทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

3. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21

4. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญ
ในการจัดการศึกษา การใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มให้มีความสมรรถนะ
ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ

5. พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good governance) การมีส่วนร่วม
จากทุกภาคส่วน เพื่อเป็นเขตชั้นนำ นวัตกรรมแนวหน้า คุณภาพมาตรฐานการศึกษาสู่สากล
และความยั่งยืนบนพื้นฐานของเขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัย
จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงอาชญากรรมไซเบอร์ สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่
โรคอุบัติซ้ำ และรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
และการมีสุขภาวะที่ดี

2. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. เด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะออกจากระบบการศึกษา เด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กด้อยโอกาส ได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเต็มตามศักยภาพ

4. ผู้เรียนทุกช่วงวัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาค มีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับศักยภาพ ให้เป็นผู้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ใช้ในการบริหารจัดการ และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสู่สากล บนพื้นฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา บนพื้นฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษ

EEC

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้รูปแบบ CAPTAIN CHON 3 MODEL

ค่านิยม (Corporate values)

ค่านิยมในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 คือ คุณธรรม คุณภาพ เอกภาพ สู่ความเป็นเลิศ “PATTAYA”

เป้าหมายการจัดการศึกษา

ครอบครัวชลบุรี เขต 3 รวมพลังสู่เขตชั้นนำ นวัตกรรมแนวหน้า คุณภาพมาตรฐาน การศึกษาสู่สากล บนพื้นฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC “5 G สู่เขตพื้นที่นวัตกรรม”

G1: Great student นักเรียนดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน/ 3R8Cs บนพื้นฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC

G2: Great teacher ครูเด่น มีมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะ/ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

G3: Great school โรงเรียนดี มีมาตรฐานการบริหารจัดการที่ดี ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา มีมาตรฐานและขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมบนพื้นฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC

G4: Great supervisor ศิษยานุศิษย์เยี่ยม นิเทศเป็นเลิศ บูรณาการเชิงรุกโดยใช้พื้นที่ เป็นฐาน

G5: Great office เขตชั้นนำ มาตรฐานสำนักงานเขตดีเยี่ยม การบริหารจัดการมีคุณภาพ และบริการประทับใจ

จุดเน้น (Focus) 9 ประการ สู่เป้าหมายสูงสุดคุณภาพผู้เรียน “SMARTDECK Chon 3”

S: Sustainability เป็นคนดี มีคุณธรรม

M: Mathematics เก่งคิด เก่งคำนวณ

A: Academic เด่นด้านวิชาการ

R: Reading คิด อ่าน เขียน ก้าวไกล

T: Technology บูรณาการเทคโนโลยี

D: Democracy มีความเป็นประชาธิปไตย

E: English เน้นภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

C: Career ส่งเสริมทักษะอาชีพใน EEC

K: kindergarten ปฐมวัยมีมาตรฐาน

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

ความหมายของการบริหาร

หวน พันธุพันธ์ (2550, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การดำเนินงานกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

ราเชนทร์ พุ่มแจ้ (2552, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การร่วมมือกันทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ร่วมกันตั้งเอาไว้ โดยอาศัย ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการจัดการที่เหมาะสมที่จะทำให้ การดำเนินงานของหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ มีความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะต้องนำมาใช้ โดยที่ผู้บริหารขององค์กรเป็นผู้แสดงความเป็นมืออาชีพ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2553, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง กระบวนการดำเนินงานให้บรรลุจุดหมายขององค์กร โดยการอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

วินัย สมมิตร (2554, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่เหมาะสม

วิทย์ญา รัชบุตร (2554, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบในเรื่องต่อไปนี้ จัดทำและวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) การติดตามประเมินผล (Check) และการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน (Act)

ลิขิต การะภักดี (2556, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนเข้าใจการดำเนินงานและความต้องการของโรงเรียน ในขณะเดียวกัน ก็จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เสียภาษีอื่น ๆ ตัดสินใจถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก

อรณพ คุณเศรษฐ (2556, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาให้ก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพสูง

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความหมายของการบริหารโรงเรียน

วิไล ธนวิวัฒน์ (2541, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตลอดไป

เต็ม แสงไทยรักษ์ (2542, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงาม เพื่อให้สมาชิกทุกคนเป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพของสังคม

สาคร จันทะเลิศ (2542, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการศึกษา เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรม

ต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกในสังคมเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศ

รัตนารักษ์ สุกัญ (2546, หน้า 14) ได้สรุปความหมายของการบริหารโรงเรียนไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้อง ในด้านการบริการทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และเป็นการพัฒนาสมาชิกให้เป็นสมาชิกที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ

ประเสริฐ กลิ่นหอมหวาน (2547, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการที่ใช้เทคนิคและทรัพยากรทางการบริหารของผู้บริหาร และครู อาจารย์ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์ที่สังคมกำหนด การบริหารงานโรงเรียนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ฐปนพรชัย ฤกษ์เปลี่ยน (2548, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหาร หรือกลุ่มบุคคล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน เพื่อให้บริการทางการศึกษาในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคม โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไป

วิทย์ญา รัชบุตร (2554, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง การดำเนินงานของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้บริการด้านการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนในชุมชน ให้เกิดการพัฒนาด้านทักษะต่าง ๆ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของบุคลากรในโรงเรียน ใช้เทคนิคและทรัพยากรทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้บริการทางการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายของการบริหารโรงเรียน

นักวิชาการได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 14) ได้กำหนดขอบข่ายงานที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติไว้ 6 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งานบริหารบุคคล 3) งานบริหารกิจการนักเรียน 4) งานธุรการการเงิน 5) งานอาคารและสถานที่ และ 6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน

กับชุมชน หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 29) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดทิศทางการบริหารไว้ในมาตรา 39 ว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในขณะเดียวกัน ต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่ง ต้องกำหนดเป้าหมายของตนเองในการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข รับผิดชอบ ระดับใด ระดับหนึ่ง อาจแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา

การบริหารวิชาการ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

วิจิตร ศรีสอาน และคณะ (2548) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

เลิศดาว กลิ่นศรีสุข (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู และนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 76) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิด ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงสุด หรือการบริหารงานที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบอาชีพ ดำรงตนให้เป็นพลเมืองดี ช่วยพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานในสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบริหารกิจกรรม หรือกิจการทุกอย่างภายในสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารวิชาการว่าประกอบด้วย

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตร ไปใช้การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทิน การศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอน เป็นการจรรยาละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวัน หรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอน เป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอน เป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียน ในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติ สถานศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียน ที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือเอกสารจากที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียน นักศึกษา รู้จักนำเอา ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียน ได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และ โปรแกรมการศึกษาใหม่ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังนี้

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษาของนักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูเลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียน นักศึกษา ได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผลกระบวนการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ เป็นการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น พัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำกับ ดูแล ติดตามผล และนิเทศ เพื่อให้ครูได้ประเมินผลตามสภาพปัจจุบัน ส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างหลากหลาย

การบริหารงบประมาณ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารงานงบประมาณไว้ ดังนี้
วิศิษฐ์ กมลานนท์ (ม.ป.ป., หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณไว้ว่า หมายถึง การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชี การใช้จ่ายเงิน และการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2547, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณไว้ว่า หมายถึง แนวทาง หรือแผนการดำเนินงานสำหรับผู้ปฏิบัติในการดำเนินงานนั้น ๆ โดยให้เสียค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด และสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานดังกล่าว

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2550, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณไว้ว่า หมายถึง การใช้จ่ายเงินเพื่อการดำเนินการต่าง ๆ บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลการดำเนินงานได้อีกด้วย

Jordan (1985, p. 524) ได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณไว้ว่า หมายถึง ใช้จ่ายช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปกติกำหนดไว้ 1 ปี โดยกฎหมายงบประมาณเป็นหัวใจของกระบวนการจัดการ ซึ่งมีผลกระทบต่อ

การตัดสินใจทั้งในทางตรงและทางอ้อม แผนงบประมาณ และแผนการศึกษาที่ดี จะทำให้เป้าหมายของการศึกษาบรรลุผล

Kohler (1956, p. 1749) ได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณว่า หมายถึง แผนการคลังที่จะนำมาใช้ในการควบคุมการปฏิบัติการ และจะต้องมีการประมาณต้นทุนในอนาคต แผนการคลังต้องมีลักษณะเป็นระบบ เพื่อต้องการให้การใช้กำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับนโยบายและแผนงานงบประมาณ งานการจัดหารายได้ และกองทุนโรงเรียน งานการบริหารทรัพย์สินและผลประโยชน์ในสถานศึกษา งานการเงินและการบัญชี งานพัสดุและงานจัดจ้าง บริการงานงบประมาณ การตรวจสอบผลงานและการเงิน การบริหารกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่จะทำให้เป้าหมายของการดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุผลและเกิดประโยชน์สูงสุด

ขอบข่ายการบริหารงบประมาณ

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 102) ได้กำหนดขอบข่ายของงานงบประมาณ ดังนี้

- 1) การจัดทำและเสนอของงบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
- 3) การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล
- 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 5) การบริหารการเงิน การเบิกเงินจากคลัง
- 6) การบริหารบัญชี การจัดทำบัญชีการเงิน และ
- 7) การบริหารพัสดุ และสินทรัพย์

จ๊ะ หงส์ลดากรม์ (2550) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณว่า ประกอบด้วย 1) ให้สถานศึกษามีวัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ 2) ในกิจการทั่วไปของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แทนนิติบุคคลสถานศึกษา 3) ให้สถานศึกษาอำนาจปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา เว้นแต่การจำหน่าย อสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้อุทิศให้สถานศึกษา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และเมื่อจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์แล้ว ให้สถานศึกษารายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทราบโดยเร็ว 4) ในกรณีที่ต้องมีการจดทะเบียนสิทธิขึ้นทะเบียน หรือดำเนินการทางทะเบียนใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการทางทะเบียนดังกล่าวในนามนิติบุคคลสถานศึกษา 5) ในกรณีนิติบุคคลสถานศึกษาถูกฟ้องคดี ให้สถานศึกษารายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ เพื่อดำเนินการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินคดีโดยเร็ว 6) สถานศึกษา

จะมีอิสระในการบริหารงบประมาณในส่วนของที่ตั้งไว้สำหรับสถานศึกษา ตามที่ได้รับกำหนดวงเงิน และได้รับมอบอำนาจจากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ยกเว้นงบประมาณในหมวดเงินเดือน 7) สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัสดุในส่วนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ หรืออยู่ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด 8) การรับบริจาคเงิน หรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา ให้สถานศึกษาบริจาคตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการรับเงิน หรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ และตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด 9) การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของสถานศึกษา บริจาคตามระเบียบที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และ 10) ให้สถานศึกษาจัดทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายเงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้เป็นหลักฐาน และรายงานให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบทุกสิ้นปีงบประมาณ

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การระดม ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การเบิกเงินจากคลัง การบริหารบัญชี การจัดทำบัญชีการเงิน การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา การจัดการเงินในและนอกงบประมาณให้มีระบบการทำบัญชีที่ดี จัดหา ควบคุม บำรุง รักษาพัสดุของสถานศึกษาให้เพียงพอและเป็นปัจจุบัน โดยให้สถานศึกษารายงาน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ ทุกสิ้นปีงบประมาณ

การบริหารงานบุคคล

นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 103) ได้กำหนดการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา หมายถึง ความสำคัญทุกกระบวนการขั้นตอนการบริหารงานบุคคล และกระบวนการพัฒนา การส่งเสริมขวัญกำลังใจเพื่อให้มีผลต่อการปฏิบัติงานตามที่คาดหวัง โดยของค์คณะบุคคล ที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น และยึดหลักตามระบบคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักความสามารถ (Competence) 2) หลักความเสมอภาค (Equality) 3) หลักความมั่นคง (Security) และ 4) หลักความเป็นกลางทางการเมือง (Political neutrality)

ชร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 22) ให้ความหมายว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลในองค์กร หรือหน่วยงาน นับตั้งแต่การสรรหาบุคคลมาปฏิบัติงาน การบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปจนถึงการให้บุคคลพ้นจากงาน

ศิริพงษ์ เสาภายน (2548, หน้า 19) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ได้คน ใ้คน และบำรุงรักษาคนที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสมนั้น คือ หน้าที่ทางด้านการรับสมัคร การคัดเลือก การฝึกอบรม การพัฒนา ตัวบุคคล การรักษาระเบียบวินัย การให้สวัสดิการ และการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงาน

Barnes (1995, p. 3152) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในหน่วยงาน หรือองค์กร เพื่อให้ได้บุคคลมาปฏิบัติงานตามความต้องการ และปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการวางแผน นโยบาย การวางแผน การวางระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับตัวบุคคล การดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลในองค์กร หรือหน่วยงาน และกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ขอบข่ายการบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 110) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานด้านบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไว้ ดังนี้ 1) งานธุรการ 2) กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 3) กลุ่มงานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) กลุ่มงานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ 5) กลุ่มงานพัฒนาบุคลากร 6) กลุ่มงานวินัยและนิติการ และ 7) งานเลขานุการ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่

ฤกษ์ชัย ใจคำป็น (2549, หน้า 12) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานบุคลากร โดยมีองค์ประกอบ คือ การวางแผนอัตรากำลัง การกำหนดตำแหน่ง การบรรจุและการแต่งตั้ง การพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ อันจะเป็นแนวทางในการบริหารงานบุคลากร เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 78) เสนอขอบข่ายภารกิจ บทบาท และหน้าที่ของสถานศึกษาไว้ ดังนี้ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 6) การลาทุกประเภท 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 9) การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 12) การออกจากราชการ 13) การจัดทำระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ 14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต และ 20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงานบุคคลนั้น ครอบคลุมงานเกี่ยวกับบริหารงานบุคคลตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จัดให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานของแต่ละงาน กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ให้อุตสาหกรรมทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรตามความเหมาะสม ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนวางแผนจัดระบบงานธุรการให้ทันสมัย เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย

การบริหารทั่วไป

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 197) กล่าวว่า การบริหารทั่วไป เป็นงานบริหารสถานศึกษาอื่น ๆ ที่สนับสนุนการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคลให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ธีรภัทร วงษ์สว่าง (2557) ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไปว่า หมายถึง งานที่เกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จำเป็นต้องปฏิบัติ ทั้งที่เป็นงานภายในและงานติดต่อกับบุคคล หรือหน่วยงานภายนอก เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานไปได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างคล่องตัว

Candoli, Hack, and Ray (1992, p. 7) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการจัดเตรียม หรือการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับทั้งในการให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ระบบสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การบริหารงานสถานศึกษาอื่น ๆ ที่สนับสนุนการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารองค์การ งานเอกสารต่าง ๆ งานติดต่อกับบุคคล มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการ

บริหารงานที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินกิจการไปได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย

หลักการบริหารทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 20) ได้กำหนดหลักการในการบริหารงานทั่วไปไว้ดังนี้ 1) ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร และจัดการศึกษาด้วยตนเอง ให้มากที่สุด โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2) มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง 3) มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และ 4) การบริหารงานทั่วไป เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

สรุปได้ว่า หลักการบริหารทั่วไปนั้น เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

ขอบข่ายของการบริหารทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 34) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารทั่วไปไว้ ดังนี้ 1) การดำเนินงานธุรการ 2) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ 7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารงานทั่วไป 8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพสิ่งแวดล้อม 9) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 10) การรับนักเรียน 11) การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย 12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 13) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน 14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 15) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา 16) งานประสานราชการกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น 17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน 18) งานบริการสาธารณะ และ 19) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

อุทัย บุญประเสริฐ (2547, หน้า 30) กล่าวว่า ขอบข่ายและภารกิจงานในการบริหารทั่วไปมีดังนี้ 1) การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3) การวางแผนการศึกษา 4) งานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา 5) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 6) การจัดทำสำมะโนนักเรียน 7) การรับนักเรียน 8) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 9) การทัศนศึกษาและการศึกษาแหล่งเรียนรู้ 10) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน 11) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และ 12) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 22) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารทั่วไป ดังนี้ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 8) การดำเนินงานธุรการ 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 11) การรับนักเรียน 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบรวม หรือเลิกสถานศึกษา 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 15) การทัศนศึกษา 16) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 18) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน 19) องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน

สังคมอื่นที่จัดการศึกษา 20) งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น 21) การรายงานผลการปฏิบัติงาน 22) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน และ 23) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป มีขอบข่ายครอบคลุมงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาอาคารสถานที่และเพิ่มทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม จัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดแผนการรับนักเรียนของสถานศึกษาโดยประสานกับเขตพื้นที่การศึกษา จัดการศึกษาตามความเหมาะสมของท้องถิ่นและศักยภาพของสถานศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาอย่างหลากหลายตามความเหมาะสม รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ความหมายของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กิตติมา ปรีดีดิลก (2541, หน้า 237) ได้ให้ความหมายของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการในการวางแผนการควบคุม การประสานงาน การจัดบุคลากร และเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนและโรงเรียน ให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกัน

ประยูร เข้มทอง (2541, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึง บทบาทของการบริหารโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน นับตั้งแต่การวางแผน การติดต่อประสานงาน การเผยแพร่ข่าวสาร การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ตลอดจนการใช้แหล่งทรัพยากรซึ่งกันและกัน โดยมุ่งสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนและชุมชน

ลออ เกษสุวรรณ (2544, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึกที่ดีต่อกัน อันจะเป็นหนทางให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ขณะเดียวกัน ก็เป็นหนทางให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

รัตนารณ์ สุกุณี (2546, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึง การติดต่อประสานงานร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมุ่งสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่ทั้ง โรงเรียน และชุมชน รวมทั้งเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกิจกรรมดังกล่าวร่วมกัน

คลใจ ตันเจริญ (2547, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการ การวางแผน การบริหารงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งด้านการเรียนการสอน ความมุ่งหมายและนโยบายของโรงเรียน โดยประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ ผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลในชุมชน เกิดการใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชน ในการสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วิจิตร สุวรรณจินดา (2547, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึกที่ดีต่อกัน อันจะเป็นหนทางให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ขณะเดียวกัน ก็เป็นหนทางให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น

อัจฉราวดี บัวเกตุ (2547, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันก่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนการใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนร่วมกันในทางสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

ณัฐ วรรณบุตร (2551, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และยังเป็นเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนของชุมชนอย่างแท้จริง

วิศิษฎ์ รัชบุตร (2554, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อร่วมมือและช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน ให้มีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้า โดยใช้แหล่งทรัพยากรซึ่งกันและกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการสานสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนและประชาชนในชุมชน

สรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการวางแผนการดำเนินงาน การติดต่อประสานงาน การเผยแพร่ข่าวสาร การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันในด้านการใช้ทรัพยากรและประโยชน์ด้านต่าง ๆ อันจะทำให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกันด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นไปโดยสะดวกและบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ ส่งผลให้โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ต้องพึ่งพาอาศัยกันทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อประโยชน์ร่วมกัน อันเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ศิริวัตร บุญประสพ (2541, หน้า 14) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพราะการที่โรงเรียนจะสอนนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนได้นั้น โรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนอยู่ไม่น้อยเลย โรงเรียนต้องให้ชุมชนเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ เพราะตามแนวการสอนตามหลักสูตรปัจจุบันนั้น มุ่งให้นักเรียนได้ศึกษาแหล่งวิชาต่าง ๆ ในชุมชนมากขึ้น นอกจากนั้น ทางโรงเรียนยังต้องอาศัยบุคลากรในชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ มาบรรยาย หรือมาช่วยสอนให้แก่ นักเรียนอีกด้วย เช่น นิมนต์พระมาสอนวิชาพุทธศาสนา เชิญเจ้าหน้าที่อนามัยตำบล และเชิญบุคลากรในองค์กรภาครัฐ หรือเอกชนที่มีอยู่ในท้องถิ่นเข้ามาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้วยโรงเรียนอาจจัดกิจกรรมบางอย่างที่ผู้ปกครองอาจไม่เห็นถึงความจำเป็นและไม่สนับสนุน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนกับชุมชนต่างฝ่ายต่างอยู่ไม่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ดังนั้น ถ้าโรงเรียนมองเห็นการณ์ไกล จึงต้องพยายามในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น
3. เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในทางกิจการนักเรียนมากยิ่งขึ้น โรงเรียนประถมศึกษาทั้งหลายได้รับงบประมาณจำกัด ไม่เพียงพอในการดำเนินการ ถ้าหากชุมชนไม่ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ โรงเรียนก็จะดำเนินงานไปด้วยความยากลำบาก
4. เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบถึงหลักการดำเนินงานของโรงเรียน และทราบความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน

5. เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของชุมชน ซึ่งจะเป็นโยบายแก่นักเรียนอย่างมากมาย

6. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่โรงเรียนและชุมชน

7. เพื่อจัดโรงเรียนให้เป็ศูนย์กลางของชุมชนในการบริการแก่ชุมชนทางด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การกีฬา ห้องสมุด ศูนย์พักผ่อนหย่อนใจ บริการด้านสุขภาพอนามัย เป็นต้น

8. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีของหมู่คณะ ทางโรงเรียนอาจจะเชิญผู้ปกครองมาร่วมกันพัฒนาโรงเรียน พัฒนาวัด หรือร่วมกันแข่งขันกีฬา เพื่อกระชับความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างบ้านกับโรงเรียนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ศาสตรา สุริยารังสรรค์ (2545, หน้า 24) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนประการหนึ่ง เพื่อใช้โรงเรียนเป็ศูนย์กลางในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน และอีกประการหนึ่ง เพื่อให้โรงเรียนกับชุมชนสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อจะได้ใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาชุมชนและโรงเรียน

รัตนารณ สุกุณี (2546, หน้า 25) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีต่อกัน และความร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมาย ให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชนร่วมกัน นอกจากนี้ ยังทำให้ทราบความเคลื่อนไหวระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

4. เพื่อเป็นหนทางในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากชุมชน

วิจิตร สุวรรณจินดา (2547, หน้า 12) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้มีทัศนคติและแนวทางที่ตรงกันในการพัฒนาการศึกษาของชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนการวางเป้าหมายนโยบายในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน และให้เกิดประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย

อัจฉราวดี บัวเกตุ (2547, หน้า 11) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอันที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้โรงเรียนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชน เพื่อสะดวกในการดำเนินงานของโรงเรียน รับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางปรับปรุงแก้ไขจากชุมชน

ช่วยเหลือชุมชนทางด้านวิชาการและอื่น ๆ อันเป็นการได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม และเพื่อให้ชุมชนได้สนับสนุนการดำเนินงานหลักของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้สะดวกยิ่งขึ้น

จิราพร สุธคง (2548, หน้า 18) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน

สำเริง คล้าจิ้น (2548, หน้า 18) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจที่ดีต่อโรงเรียน อันจะทำให้โรงเรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้โรงเรียนดำเนินงานด้านต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี

อรษา หวังสวาท (2549, หน้า 19) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการสร้างประโยชน์ให้ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน โดยทุกฝ่ายมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นหนทางนำไปสู่การทำงานร่วมกัน และสามารถร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาการจัดกิจกรรมทุกชนิดที่โรงเรียนได้จัดกระทำขึ้น และจะเป็นสื่อเผยแพร่เกียรติคุณของโรงเรียน ทำให้ชุมชนเกิดความเชื่อถือ และนิยมยกย่องโรงเรียน ซึ่งจะเกิดผลดีกับทุกฝ่าย

วรพล สังขะวิสัย (2550, หน้า 18) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการดำเนินงานของโรงเรียนทุกด้านอย่างแจ่มแจ้งถูกต้อง
 2. เพื่อให้ทราบว่า ประชาชนมีความรู้สึกเช่นไรต่อโรงเรียน และปรารถนาจะให้โรงเรียนทำอะไรบ้าง
 3. เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนโรงเรียนทางการเงินและโครงการการศึกษา
 4. เพื่อให้ประชาชนรู้สึกรับผิดชอบทางด้านคุณภาพการศึกษา ที่โรงเรียนดำเนินการมากขึ้น
 5. เพื่อสร้างมิตรภาพ ความเคารพ และความเชื่อมั่นในตัวบุคลากรและบริการของโรงเรียนแก่ชุมชน
 6. เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความต้องการในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และสิ่งที่จะต้องทำลงไป เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าของชุมชน
 7. เพื่อให้ประชาชนทำงานร่วมกับโรงเรียนและร่วมแก้ปัญหาทางการศึกษา
 8. เพื่อสร้างความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนด้วยความจริงใจ
- การเป็นผู้นำร่วมในการพัฒนาชุมชน

วิถัญญา รัชบุตร (2554, หน้า 17) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการพัฒนาทั้งทรัพยากรในท้องถิ่น สภาพแวดล้อม และบุคลากรในชุมชน เพราะ โรงเรียนและชุมชนต่างก็มีความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกในชุมชนตามความต้องการของชุมชนให้ได้มากที่สุด

สัน สุขม่วง (2556, หน้า 18) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีทัศนคติ มีแนวทางที่ตรงกันในการพัฒนาการศึกษาและชุมชน
2. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยการกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อฝึกให้บุคคลเป็นไปตามความต้องการของชุมชน
3. เพื่อใช้ทรัพยากรใน โรงเรียนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย คือ ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน และเสริมสร้างความเข้าใจด้านวิชาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีแก่ชุมชน

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีต่อกัน และความร่วมมือร่วมใจ เพื่อสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การทำงานร่วมกัน และสามารถนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อโรงเรียน ทำให้ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของโรงเรียน อันจะทำให้โรงเรียนได้รับความสะดวก และได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน นำไปปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับพื้นฐานและความต้องการของนักเรียน และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น จำเป็นต้องมีมาตรการในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร มีผู้เสนอแนวความคิดที่เป็นประโยชน์ และสามารถปฏิบัติได้มีหลายแนวคิดด้วยกัน ดังนี้

พินิจดา วีระชาติ (2552, หน้า 54) กล่าวว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. การทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์รวมความสนใจของประชาชน และปรับปรุงโรงเรียนให้ดีที่สุด เท่าที่จะดีได้

2. การผูกสัมพันธ์ เป็นมิตรกับชาวบ้าน และรักษาบรรยากาศอันดีระหว่างชาวบ้านกับโรงเรียน

3. ศึกษาความรู้เรื่องชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อที่จะหาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาสอนนักเรียน และทำให้นักเรียนใกล้ชิดกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

4. การรับใช้ชุมชนด้วยการทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน ชักชวนชาวบ้านเข้าหาโรงเรียน เปิดโอกาสให้ชาวบ้านใช้โรงเรียน จัดการศึกษาผู้ใหญ่ จัดสหกรณ์การต่าง ๆ ร่วมกับชาวบ้าน

5. จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันบริหาร โรงเรียนให้เจริญ

6. พยายามเผยแพร่กิจการของโรงเรียน ให้ประชาชนได้ทราบด้วยวิธีการต่าง ๆ

7. จัดตั้งสมาคมนักเรียนเก่า เพื่อให้นักเรียนเก่าไม่ลืมโรงเรียน และทำประโยชน์แก่โรงเรียน

จำนัณ เมืองพระฝาง (2546, หน้า 12) กล่าวว่า หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ต้องดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม เรียบง่าย ยินดีรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอจากชุมชน เน้นการติดต่อ 2 ทาง มีความยืดหยุ่น โดยคำนึงอยู่เสมอว่า โรงเรียนได้มาจากการลงทุนของประชาชน ความร่วมมือของประชาชนจึงเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในที่สุด

ชานูวัฒน์ สุธสาคร (2547, หน้า 18) กล่าวว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การที่บุคคลในโรงเรียนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่อย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อที่จะสามารถปรับบทบาทให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การดำเนินการต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา เป็นไปในทางสร้างสรรค์ มีความต่อเนื่อง มีวิธีการหลาย ๆ อย่างที่ง่าย คล่องตัว ยืดหยุ่นได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และโอกาส

ชลใจ ต้นเจริญ (2547, หน้า 34) กล่าวว่า หลักการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนต้องมีความจริงใจและเข้าใจความต้องการของชุมชน มีทัศนคติที่ดีต่อชุมชน และปฏิบัติต่อชุมชนด้วยมารยาทที่ดีและถูกต้องเหมาะสม โรงเรียนต้องใช้วิธีการที่หลากหลายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญกับชุมชน การชี้แจงการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ในขณะเดียวกัน ชุมชนต้องยอมรับว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อโรงเรียนและชุมชนร่วมมือกัน และต้องใช้เวลานาน จึงต้องพยายามอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ บุคลากรทั้งของโรงเรียนและชุมชนต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความสามารถมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

อัจฉราวดี บัวเกตู (2547, หน้า 18) กล่าวว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่ตั้งอยู่ และสามารถดำเนินการ โดยการปรับสภาพของบุคลากรและโรงเรียนให้เข้ากับสภาพของชุมชนนั้น ตลอดจนประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อให้ชุมชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอยู่เสมอ

2. การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะต้องเป็นไปด้วยกระบวนการไมตรี 2 ทาง คือ ทั้งโรงเรียนและชุมชนจะต้องมีความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน และร่วมกันดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการแบบพรรคพวก

3. ต้องดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา เป็นไปในทางสร้างสรรค์ และต่อเนื่อง

4. การดำเนินงานควรใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างที่ง่ายและคล่องตัว มีการยืดหยุ่น ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และ โอกาส

วิทย์ญา รัชบุตร (2554, หน้า 21) กล่าวว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นรูปแบบ หรือกระบวนการที่บุคลากรภายในโรงเรียนใช้ในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะต้องมีวิธีการที่หลากหลาย และมีความรู้ ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน รวมทั้งต้องมีทัศนคติที่ดีต่อความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของบุคลากรในโรงเรียนและประชาชนในชุมชน

บัณฑิตกา วงศ์กุลพิลาส (2555) กล่าวว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. ต้องดำเนินการใด ๆ ด้วยความบริสุทธิ์ใจและตรงไปตรงมา
2. ต้องดำเนินการด้วยความต่อเนื่องตลอดเวลา
3. ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้ประโยชน์แก่ส่วนรวม หรือชุมชนมากที่สุด
4. ใช้วิธีง่าย ๆ และใช้ความเป็นกันเองกับชุมชน
5. พยายามใช้หลักมนุษยสัมพันธ์หลาย ๆ แบบ เพื่อดึงให้ประชาชนร่วมกิจกรรม

ให้มากที่สุด

6. ควรดำเนินงานโดยมีการเตรียมแผนไว้ล่วงหน้าอย่างดี เพราะถ้างานดำเนินด้วยดี จะช่วยสร้างเสริมศรัทธาจากประชาชนได้

7. ต้องดำเนินงานด้วยการปรับตัวเข้าหาชุมชน คือ ให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น นั้น ๆ ต้องดำเนินงานด้วยความยืดหยุ่น ให้เหมาะสมกับเวลา โอกาส ต้องจัดกิจกรรมที่ไม่ขัดกับ ประเพณี วัฒนธรรม หรือความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่น

8. ควรดำเนินการให้โรงเรียนให้ข้อมูลที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับ สภาพการณ์ในเวลานั้น

9. สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น โดยทั่วไป ไม่จำกัดวงอยู่เฉพาะในกลุ่มใด กลุ่มหนึ่ง

10. เปิดใจกว้าง พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนตลอดเวลา Stoops and Rafferty (1961, pp. 515-519) กล่าวว่า หลักในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. ต้องเป็นทั้งกระบวนการทั้งรับข่าวและกระบวนการให้ข่าวกับชุมชน โดยที่ บุคคลภายนอกโรงเรียนจะต้องทราบความเป็นมาต่าง ๆ ของชุมชนเป็นอย่างดี และในเวลาเดียวกัน โรงเรียนจะต้องชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงอุปสรรค ปัญหา และวิธีดำเนินงานของโรงเรียน

2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ถ้าจะให้ได้ดี ควรใช้วิธี หลาย ๆ ด้าน ไม่ควรทำเพียงด้านเดียว

3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประการสำคัญที่สุด คือ จะต้องให้ ประชาชนในชุมชนนั้นเข้าใจโรงเรียนให้มากที่สุด

4. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรจะต้องกระทำต่อเนื่อง ติดต่อกันตลอดไป

5. โรงเรียนควรให้ข้อมูล หรือข่าวสารที่น่าสนใจ ง่ายต่อการเข้าใจ และควรต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สรุปได้ว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนต้องใช้ วิธีการที่หลากหลาย ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ยินดีรับฟัง ความคิดเห็นและข้อเสนอจากชุมชน เน้นการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์กันทั้ง 2 ฝ่าย รวมทั้ง การให้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญกับชุมชน การชี้แจงการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ บุคคล ในโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในการแสดงความคิดเห็น บทบาท ภาระหน้าที่ การได้พูดคุย ปรีกษาหารือ หรือการสอบถาม การปฏิบัติเหล่านี้เป็นประจำต่อเนื่อง สถานศึกษาควรกำหนด บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการ ให้มีกิจกรรมและการปฏิบัติงานที่ส่งเสริม ความเข้าใจอันดีของชุมชนต่อโรงเรียน โดยดำเนินการตลอดเวลา ทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ดีขึ้น เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนและพัฒนา การศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 ศาสตรา สุริยารังสรรค์ (2545, หน้า 44) กล่าวว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามหน้าที่ในฐานะเป็นหัวหน้าสถานศึกษา โดยเป็นผู้กำหนดแนวทางและรูปแบบของการดำเนินงาน และในบางครั้ง ต้องลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดผลดีที่สุด นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นผู้แก้ปัญหาบางประการแก่ชุมชน รวมทั้งนำวิธีการใหม่ ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีสู่ชุมชน บทบาทอีกประการหนึ่งคือ บุคลิกภาพและการวางตัวของผู้บริหารในหมู่ประชาชน เช่น ความจริงใจ ความเป็นกันเอง การยกย่องให้เกียรติชุมชน และบุคลากรในชุมชน การเยี่ยมเยียนชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นผู้ประสานงานให้บุคลากรในโรงเรียนและท้องถิ่น ได้มีโอกาสร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชน

อัจฉราวดี บัวเกตุ (2547, หน้า 12) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. ศึกษาความเข้าใจชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ใช้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด เพื่อชีวิตที่ดีของเด็กและชุมชน
2. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและการดำเนินงานของโรงเรียนแก่ชุมชน
3. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างของพลเมืองดีตามวิถีทางประชาธิปไตย มีจริยธรรม และวัฒนธรรมเป็นที่เชื่อถือของชุมชน
4. ร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์และความก้าวหน้าของชุมชน
5. ให้การศึกษาแก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน

พรชัย ภาพันธ์ (2547, หน้า 44) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา ต้องมีภารกิจขอบข่าย และการจัดการศึกษาตามโครงสร้างสายงานที่เปลี่ยนแปลงใหม่ และเป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องนำไปใช้ หรือนำไปปฏิบัติ ในภารกิจ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจงานในการบริหารงานวิชาการ ได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ประสานความร่วมมือกับครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ จัดภารกิจงานให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การวิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) การบริหารงบประมาณ เป็นภารกิจงานในการบริหารงบประมาณ มุ่งเน้นความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จัดภารกิจให้

ครอบคลุมการเสนอของประมาณ การจัดสรรงบประมาณ บริหารงานการเงิน บัญชี พัสดุ และสินทรัพย์ การตรวจสอบติดตามและประเมินผล 3) การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจงานในการบริหารงานบุคคล มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ความก้าวหน้างานในอาชีพ จัดภารกิจให้ครอบคลุม การวางแผนอัตรากำลัง การบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ตลอดจนวินัยและการรักษาวินัย และ 4) การบริหารทั่วไป เป็นภารกิจงานในการบริหารงานทั่วไป เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหาร องค์กรให้บรรลุผลตามมาตรฐาน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จัดภารกิจงานให้ครอบคลุม งานสำนักงาน การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เครือข่ายการศึกษา งานอาคารสถานที่ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาการจัดระบบควบคุมภายใน และประสานงานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

สำเร็จ คล้าจิน (2548, หน้า 24) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารมีบทบาทต่อชุมชนในการให้ความเป็นกันเอง ความเป็นมิตรกับคนในชุมชน เข้าร่วมงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่หมู่บ้าน หรือคนในชุมชน ได้จัดขึ้น ตื่นตัวในการพัฒนาโรงเรียน รู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในหมู่บ้านนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน และพยายามให้ชาวบ้านเกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 257) กล่าวว่า บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคล 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ บุคลากรภายในโรงเรียนและบุคคลในชุมชนรอบโรงเรียน ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์นั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงหลัก 6 ประการ คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน รัฐจัดโรงเรียนขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชน
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรใกล้ชิดกับประชาชน มีงานทางวัฒนธรรมและศาสนาที่ไหนที่พอจะไปร่วมกับเขาได้ ก็ควรไป ไม่ว่าจะป็นสิ่งที่เราเห็นด้วยหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อรักษามนุษยสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีกับประชาชน
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรู้เห็นกิจการของโรงเรียนตามสมควร หรือทุกโอกาสที่ทำได้
4. แนะนำให้ครูออกไปพบปะผู้ปกครอง หรือเยี่ยมเยียนนักเรียนที่บ้าน ถ้าพอจะทำได้ และสถานการณ์อำนวย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวตามวัฒนธรรมไทย

5. มีทางใดที่โรงเรียนพอจะช่วยพัฒนาชาวบ้านด้วยการให้การศึกษา ทั้งด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรจัดให้ทุกโอกาสที่พอจะทำได้

6. การรับความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งนำมาบำรุงโรงเรียน ควรให้เกิดประโยชน์ โดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ประกาศให้ชุมชนทราบ เป็นต้น

วิถัญญา รมบุตร (2554, หน้า 24) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับในชุมชน และมีความเป็นประชาธิปไตย มีแนวทางในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการสนับสนุน และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ ในการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นสำคัญ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น และด้านการขอรับการสนับสนุนจากชมรม สมาคม มูลนิธิ และหน่วยงานภายนอก เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อกัน ปราศจากอคติ ซึ่งจะสามารถช่วยสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาคุณภาพนักเรียนและประชาชนในชุมชน ได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในฐานะที่เป็นหัวหน้าสถานศึกษา เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษา ให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและชุมชน ให้การยอมรับ เป็นผู้กำหนดแนวทาง ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน และประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมรับรู้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียน และชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อกัน ส่งผลให้โรงเรียนและชุมชนมีการพัฒนาไปด้วยกัน

ผลการสังเคราะห์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	นักวิชาการ/หน่วยงาน															
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546)	จิรินทร์ หนูผาสุก (2558)	พินิจดา วีระชาติ (2542)	รุ่งทิพย์ เข็มทิศ (2559)	ณัฐพงศ์ แก้วตาปี (2551)	อัจราตี บัวเกตุ (2547)	Stoops and Rafferty (1961)	ศุภรัตน์ ปิ่งซ้อ (2558)	วาสนา ชูแสง (2557)	Grinnell and Young (1995)	รัตนา กาญจนพันธ์ (2556)	ศราวุธ คามวัลย์ (2560)	อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทร์ปัญญา (2561)	ปัญญา วงศ์คุณทรัพย์ (2559)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540)	ความถี่
1. ด้านการให้บริการ ชุมชน	✓			✓												9
2. ด้านการรับ ความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓			10
3. ด้านการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ กับชุมชน และหน่วยงานอื่น	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓				✓		9
4. ด้านบทบาทร่วม ของคณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	✓	✓						✓	✓			✓	✓			5
5. ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	✓	✓			✓	✓			✓	✓						6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	นักวิชาการ/หน่วยงาน	
	การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	<p>สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546)</p> <p>ฉัตรนัท หนูผลสุก (2558)</p> <p>พินิจดา วีระชาติ (2542)</p> <p>รุ่งทิพย์ เข้มทิส (2559)</p> <p>ณัฐพงศ์ แก้วตาปี (2551)</p> <p>อัคราวดี บัวเกตุ (2547)</p> <p>Stoops and Rafferty (1961)</p> <p>ศุภรัตน์ บุ่งซื่อ (2558)</p> <p>วาสนา นุแสง (2557)</p> <p>Grinnell and Young (1995)</p> <p>รัตนา กาญจนพันธ์ (2556)</p> <p>ศราวดี คามวัลย์ (2560)</p> <p>อนวัช รัชสรรค์ และพนมพร จันทรบัญญา (2561)</p> <p>ปัญญา วงศ์คุณทรัพย์ (2559)</p> <p>สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540)</p>
14. ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร ในการพัฒนา ความร่วมมือ และ เป็นประชาธิปไตย		← 1
15. สร้างความสัมพันธ์ กับคณะกรรมการ สถานศึกษา		✓ 1
16. สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้บริหาร และคณะครู		✓ 1
17. สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้บริหาร และผู้ปกครอง		✓ ✓ 2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	นักวิชาการ/หน่วยงาน	
	<p>การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน</p> <p>สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) จิรินทร์ หนูผาสุก (2558) พินิจดา วีระชาติ (2542) รุ่งทิพย์ เข้มทิส (2559) ณัฐพงษ์ แก้วตาปี (2551) อัคราวิดี บัวเกตุ (2547) Stoops and Rafferty (1961) ศุภรัตน์ บึงซื่อ (2558) วาสนา หนูแสง (2557) Grinnell and Young (1995) รัตนา กาญจนพันธ์ (2556) ศราวุธ คามวัลย์ (2560) อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทร์ปัญญา (2561) ปัญญา วงศ์คุณทรัพย์ (2559) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540)</p>	
18. งานเลขานุการ คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	←	1
19. การมีส่วนร่วม	✓	1

ขอข่ายการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) เป็นเกณฑ์ในการกำหนดขอข่ายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้ สอดคล้องกับด้านการบริหาร โรงเรียน 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน
2. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
3. ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น
4. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ
6. ด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านการให้บริการชุมชน

ความหมายของการให้บริการชุมชน สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้ให้ความหมายของการให้บริการชุมชน คือ การให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ เช่น ให้บริการทางวิชาการ ให้คำแนะนำ หรือการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน ให้บริการอาคารสถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์

รมย์วินทร์ ดันติฤทธิพล (2549, หน้า 37) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน คือ การให้บริการแก่ชุมชนนั้น โรงเรียนสามารถจัดให้ตามกำลังที่โรงเรียนจะกระทำได้ เพื่อเสริมสร้างสังคมในชุมชนให้ดีขึ้น โรงเรียนอาจจะบริการชุมชนในด้านวิชาการ การให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือ ด้านอาคารสถานที่ เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ที่ยกเคลื่อนที่ได้ ด้านสวัสดิการ ได้แก่ สหกรณ์ร้านค้า ศูนย์ประจำบ้าน ด้านบุคลากร ได้แก่ ครู นักเรียน นักการภารโรง สามารถให้ความร่วมมือกับชุมชน ในด้านแรงงาน และความคิด ด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ การบริการเอกสาร น้ำสะอาด และการให้ความรู้ต่าง ๆ เช่น การเกษตร การอนามัย และวิชาชีพ

สรุปได้ว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะกระทำได้ เพื่อเสริมสร้างสังคมในชุมชนให้ดีขึ้น ซึ่งโรงเรียนอาจจะบริการชุมชนในด้านทางวิชาการและวิชาชีพ ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ และนันทนาการ ศิลปกรรม ประเพณี การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์

ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชน สั่งสอนให้แก่บุตรธิดาของชุมชนนั้น เมื่อเด็กจบออกมาจากโรงเรียนต้องใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนนั่นเอง โดยเหตุนี้ ชุมชนจึงควรมีสติที่จะรับรู้และมีบทบาทต่อโรงเรียนเช่นกัน อุดม ปัญญา (2529 อ้างถึงใน บัณฑิตกา วงศ์กุลพิลาศ, 2555, หน้า 6) กล่าวว่า ชุมชนมีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โดยส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาเพื่อให้มีความสามารถนำไปพัฒนาตนเอง และปัจจัยอื่น ๆ ในการจัดการศึกษาของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. บทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย นโยบาย และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ กันตามระดับของการมีส่วนร่วมและตัดสินใจ เช่น การมีส่วนร่วมในการตีความข้อมูล และเสนอแนวทางเลือกการมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือก และข้อเสนอแนะ เพื่อการดำเนินงานการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในแนวนโยบายของโรงเรียน เป็นต้น

2. บทบาทในการสนับสนุนภารกิจหลักของ โรงเรียน คือ การสอนซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ปกครองและชุมชน ชุมชนควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่โรงเรียนว่า ประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นอย่างไร

3. บทบาทในการให้บริการด้านทรัพยากรให้แก่โรงเรียน โรงเรียนมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรและที่ชุมชนมีความพร้อมมากกว่าโรงเรียน จึงให้บริการทรัพยากรแก่โรงเรียนได้หลายลักษณะและหลายรูปแบบ

สรุปได้ว่า การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนทุกอย่าง ทั้งทางด้านวิชาการ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ หรือคำแนะนำ และเมื่อได้รับการสนับสนุนควรจัดกิจกรรมยกย่องให้เกียรติ ออกเกียรติบัตร หรือเครื่องหมายตอบแทนตามระเบียบราชการต่อไป

ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น

การที่โรงเรียนจะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หรือประชาชนในท้องถิ่นนั้น สิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง คือ โรงเรียนต้องพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมทั่วไป กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมประเพณีท้องถิ่น

พิสิฐ พิษณานนท์ (2530) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนภายนอกโรงเรียน ดังนี้

1. จัดตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด
2. ผู้บริหารและครูมีความอ่อนน้อม มารยาดี ไม่ดูหมิ่นประชาชน ให้ความช่วยเหลือและยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นอย่างจริงจัง
3. ผู้บริหารและครูไม่ควรประพฤติแบบยกตนข่มท่าน แต่ควรยกตนให้เกียรติแก่ประชาชนเท่าที่เป็นจริง
4. ผู้บริหารและครูต้องพยายามทำความเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น นอกจากนี้ จะต้องรู้ถึงค่านิยม ความเชื่อของท้องถิ่นนั้นด้วย
5. ผู้บริหารและครูควรรู้และเลือกกาลเทศะให้ถูกต้องแก่โอกาสตามสมควร
6. ผู้บริหารและครูควรยกเว้นการกระทำใด ๆ ที่อาจนำความเสื่อมเสียมาสู่ตนเอง และโรงเรียน เช่น ไม่เล่นการพนัน ไม่ดื่มสุราจนครองสติไม่อยู่ เป็นต้น

จำเรณู สีสม (2546, หน้า 30) ได้ให้ความหมายการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ คือ การดำเนินงาน หรือกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี โดยจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์และแหล่งวิทยาการมาเสริมการเรียนรู้แก่โรงเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดงาน

ประจำปี การจัดงานปีใหม่ งานวันสงกรานต์ งานวันลอยกระทง หล่อเทียนจำนำพรรษา งานวันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ วันแจกประกาศนียบัตร ทักษะศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะคำนึงถึงหลักสำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จนทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่โรงเรียนยังต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน โดยอาศัยตัวนักเรียนเป็นสื่อกลาง ในการสร้างความสัมพันธ์ โดย เพ็ญญา ย้อยดา (2547, หน้า 27) ได้กล่าวถึงวิธีเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองไว้ ดังนี้

1. จากการเขียนสมุดประจำตัวนักเรียนประจำภาคการศึกษา จดหมายจากโรงเรียนถึงผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งอาจจะมีได้ทั้งในทางไม่ดีและในทางให้คำชมเชย
2. ผู้บริหาร หรือครู ควรออกไปเยี่ยมนักเรียนตามบ้าน เพื่อช่วยในการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนให้ถูกต้อง และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้อย่างดีอีกด้วย
3. ครูให้กิจกรรมแก่นักเรียนและให้กลับไปทำการบ้านที่บ้าน ซึ่งวิธีนี้ จะทำให้ครูต้องออกไปตรวจงานนักเรียนที่บ้าน ในโอกาสการตรวจงานนี้ จะทำให้เกิดความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้
4. จัดตั้งสมาคมครูผู้ปกครอง
5. จัดกิจกรรม หรือการแสดงของนักเรียน แล้วเชิญผู้ปกครองมาชมการแสดงของกิจกรรมนั้น
6. จัดประชุมครูกับผู้ปกครองขึ้น ในขณะที่ยังไม่ได้ตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า โรงเรียนจะเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ได้ โดยผู้บริหารและครูควรมีความอ่อนน้อม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน เข้าใจ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน โดยเขียนสมุดประจำตัวนักเรียน และจดหมายถึงผู้ปกครอง ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เชิญผู้ปกครองร่วมชม กิจกรรมและการแสดงของนักเรียน ประชุมครูกับผู้ปกครอง และจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง

ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการ โรงเรียน หรือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคณะบุคคล ซึ่งมีความสำคัญที่จะทำหน้าที่ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรอย่างเป็นทางการ ที่จะมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ตัวแทนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในเขตชุมชน ที่เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน หรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน เป็นผู้ได้รับ

การแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไประดับหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม) (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 23-24)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคณะบุคคลที่มีความตั้งใจเสียสละ อุทิศตนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการกำกับ หมายถึง การกำกับให้สถานศึกษาดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. อำนาจในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง บริหารงานอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชน ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับศรัทธาเชื่อถือของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น

3. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมาย ขอบข่าย และความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ตัวแทนของประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ และผู้บริหาร ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะบุคคลดังกล่าวทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง ได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาหลากหลาย และเข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศร่างกาย แรงใจ พัฒนาการศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพ

และได้มาตรฐานที่ชุมชน สังคม ประเทศชาติต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชน สังคมเข้มแข็ง และประเทศชาติก้าวหน้า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 28)

การกำหนดจำนวนกรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

“สถานศึกษาขนาดเล็ก” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน

“สถานศึกษาขนาดใหญ่” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป

ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการ
2. กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน
3. กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน 1 คน
4. กรรมการที่เป็นผู้แทนขององค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
5. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน
6. กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน
7. กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และ/ หรือ ผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวน 2 รูป หรือ 2 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่
8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวน 6 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่
9. ผู้อำนวยการ เป็นคณะกรรมการและเลขานุการ

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ คณะบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ เป็นงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการตั้งแต่สรรหา การเสนอแต่งตั้ง การเสริมความรู้ บทบาทหน้าที่ การจัดประชุม และดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาตามที่รัฐต้องการ หน้าที่หลัก คือ การกำกับ ดูแล สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนเป็นไปตามความต้องการของชุมชน

ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ

งานการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ หมายถึง ภารกิจของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือโรงเรียนให้ดำเนินบทบาทของตน ทั้งในฐานะผู้ให้และผู้รับได้อย่างรอบคอบและรัดกุม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 95) ได้เสนอแนวปฏิบัติในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน โดยตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ววางแผน เชิญกรรมการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้นำชุมชนมาประชุมแนวทางแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ แล้วดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ โดยเชิญคณะกรรมการร่วมดำเนินการกับโรงเรียน จัดบริการอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และช่วยติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ก่อตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ตามความเหมาะสม ในส่วนของการจัดตั้งสมาคม นั้น มีระเบียบกฎหมายที่ต้องปฏิบัติ โดย วิเชียรรัตน์ พึ่งกลิ่น (2545, หน้า 89-90) ได้อธิบายว่า มีพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2485 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมาคมว่า ต้องมีชื่อสมาคมและวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด เพื่อส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน และไม่ขัดต่อนโยบายด้านวัฒนธรรมและแนวนโยบายของรัฐ แล้วกำหนดสถานที่ตั้ง มีผู้ริเริ่มที่จะได้ไปจดทะเบียนก่อตั้งสมาคม เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติด้านต่าง ๆ เพื่อกำหนดให้มีสภาพเป็นนิติบุคคลต่อไป ส่วน วรพล สังขะวิไล (2550, หน้า 68) กล่าวว่า กลุ่มชุมชน สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ เป็นองค์กรที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน โรงเรียนจึงควรสนับสนุนกิจกรรมนี้ โดยถือเป็นภาระของงานความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ที่จะต้องรับผิดชอบต่อดูแลและอำนวยความสะดวก ประพันธ์ ภูมิวารินทร์ (2547, หน้า 9) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า กระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนให้โรงเรียนทุกแห่งจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู เพราะเป็นหน่วยงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาพบปะติดต่อสร้างความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน ช่วยให้ครูได้รู้จักพื้นฐานของนักเรียนดีขึ้น ครูกับพ่อแม่ผู้ปกครองได้มาเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พุดคุยถึงสิ่งที่ทั้ง 2 ฝ่ายต้องการ โดยอำนวยความสะดวก สนับสนุนให้สมาคมได้ช่วยเหลือจัดหาทุนให้กับเด็กยากจน และหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมอย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า งานการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ หมายถึง การรวมตัวของกลุ่ม โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนได้ดำเนินงาน ในฐานะผู้ให้และผู้รับเพื่อประโยชน์ของการศึกษา ทั้งนี้ โรงเรียนต้องปฏิบัติโดยจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อสนับสนุนกิจการของโรงเรียน โดยศึกษาระเบียบ กฎหมาย วางแผนกับคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย ดำเนินการจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ได้มีบทบาทในการประสานผลประโยชน์ของชุมชนและโรงเรียนอย่างรอบคอบและรัดกุม

เพื่อส่งผลต่อการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้ประสบผลสำเร็จ มีคุณภาพที่เกิดจากกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิอย่างถาวร และสืบเนื่องต่อไป สมาคม หรือมูลนิธิ และการสนับสนุนให้ชุมชนได้มีโอกาสจัดตั้งและร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียน ให้มีความพร้อมด้านต่าง ๆ มากขึ้น

ด้านการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ คือ วิธีการของสถาบันที่มีแผนและการกระทำต่อเนื่อง ในอันที่จะสร้าง หรือให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับชุมชน เพื่อให้สถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน อันเป็นประโยชน์ให้สถาบันนั้น ดำเนินไปได้ด้วยดี มีความมุ่งหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานของความจริง และมีประชาคมดีเป็นบรรทัดฐาน

Catlip and Carter (1978, p. 45) ได้ให้ความหมายของคำว่า การประชาสัมพันธ์ไว้ ดังนี้ การประชาสัมพันธ์ เป็นการติดต่อสื่อสารและสื่อความหมายนโยบายของหน่วยงานไปยังประชาชนที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกัน เป็นแนวทางตรวจสอบความคิดเห็น ความรู้ และความต้องการของประชาชนในหน่วยงาน หรือองค์กรทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างแท้จริง ให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย และสามารถปรับหน่วยงานให้สอดคล้องกลมกลืนตามแนวคิดของสังคมได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 51) ให้ความหมายและเสนอแนะกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน คือ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น ในขอบข่ายงานนี้ อาจพิจารณากิจกรรมต่อไปนี้

1. การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของโรงเรียน
2. การทำจุลสาร หรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่
3. จัดป้ายประกาศเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน
4. การพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม

สนั่น นุชพงษ์ (2548, หน้า 11) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องปฏิบัติงานที่สำคัญหลายประการ คือ การประชุมผู้ปกครอง นักเรียน การทำจุลสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ จัดป้ายนิเทศ พบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง จัดตั้งสมาคมครู และผู้ปกครอง ชมรมสมาคมศิษย์เก่า การวางแผนการประชาสัมพันธ์มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ชัยณพงศ์ พลหาราช (2552, หน้า 58) ได้รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ ดังนี้

1. เพื่อเสนอรายงานให้ประชาชนทราบความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนและการจัดการศึกษา

2. ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ให้รู้สึกเป็นเจ้าของ และเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องให้ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นวิธีการของโรงเรียนที่จะสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน โรงเรียนควรจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน จัดให้มีการออกเสียงตามสายในเรื่องต่าง ๆ จัดทำรายงานผลการเรียน ความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ บริการตรวจสอบคุณภาพของนักเรียน จัดให้มีการแสดงผลงานทางวิชาการ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 64) ได้กล่าวถึงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้โรงเรียนสามารถแสดงบทบาทของการให้และการรับความช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่ วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้สอดคล้องกับการบริหารโรงเรียน ครอบคลุมงาน 5 ด้าน ดังนี้

1. การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
3. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
4. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
5. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษา บุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 121) ได้กระจายอำนาจการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ในส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า มีขอบข่าย 5 ด้าน ได้แก่

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน
2. การจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
4. การให้บริการชุมชน
5. บทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สุรางค์ ลำดวน (2547, หน้า 18) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า เป็นบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการ และเสนอขอขบขายการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

1. งานให้บริการชุมชน
2. งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
3. งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น
4. งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ
6. งานประชาสัมพันธ์

วิัญญา รัชบุตร (2554, หน้า 27) ได้กล่าวถึงขบขายงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น จะต้องดำเนินการให้ครอบคลุม โดยโรงเรียนและชุมชนต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ทั้งนี้ ในการดำเนินงานจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจอันดี มีความจริงใจ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมร่วมกันอย่างหลากหลาย และที่สำคัญ สถานศึกษาและชุมชนจะต้องมีการพัฒนาไปพร้อมกันอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ซึ่งขบขายที่ศึกษามี 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการสนับสนุน และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น และด้านการขอรับการสนับสนุนจากชมรม สมาคม มูลนิธิ และหน่วยงานภายนอก

สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่สอดคล้องกับขบขายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 121) โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ซึ่งได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สนใจที่จะศึกษางาน 5 ด้าน ที่นำมาปรับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น และสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ ดังนี้ 1) การประชาสัมพันธ์

โรงเรียน 2) การจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 4) การให้บริการชุมชน และ 5) บทบาทร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

อำนาจ คงทอง (2540, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนว่า
หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน โดยผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องปฏิบัติงานที่สำคัญหลายประการ คือ การประชุม
ผู้ปกครองนักเรียน การทำจุลสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ จัดป้ายนิเทศ พบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง จัดตั้ง
สมาคมครูและผู้ปกครอง ชมรมสมาคมศิษย์เก่า การวางแผนการประชาสัมพันธ์ มีสัมพันธ์ภาพที่ดี
ต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 453) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนว่า
หมายถึง ความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับประชาชน หรือสถาบันต่าง ๆ อันจะเป็นรากฐาน
ในการพัฒนาการศึกษาให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้น วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
จึงดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสิ่งต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา โดยโรงเรียนใช้วิธีการ
ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก ความรู้ ความเข้าใจให้เกิดขึ้นในหมู่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง
และชุมชนว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ทุกคนเป็นเจ้าของและเป็นหน้าที่ของแต่ละคน
ที่ต้องให้ความร่วมมือในการจัดและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนด้วย

2. เพื่อเป็นการแถลง หรือแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบความเคลื่อนไหว
การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน นักเรียน และการจัดการศึกษา

3. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และประชาชน
ในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยอาศัย โรงเรียนเป็นทั้งศูนย์กลางประชาคม ศูนย์การศึกษา และ
ศูนย์วัฒนธรรมของชุมชน

4. สร้างความเชื่อถือ ศรัทธา ความนิยมและความมั่นใจในโรงเรียนให้เกิดขึ้น
ในหมู่ประชาชน

5. ส่งเสริมให้ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ร่วมมือกัน
ในการแก้ปัญหาของเด็ก ทั้งทางโรงเรียนและที่บ้าน

6. เพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เข้าใจในระเบียบ กฎเกณฑ์ และเหตุผลความจำเป็น
ที่ต้องมีกฎระเบียบให้เข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์
ของโรงเรียน

7. ประเมินความต้องการของผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการศึกษา เพื่อโรงเรียนจะได้หาทางสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

8. ช่วยแก้ไข ขจัดปิดเป่า และป้องกันความขัดแย้งบรรดาข้อข้องใจทั้งหลาย ด้วยการคาดการณ์ล่วงหน้า และค้นหาจุดบกพร่องต่าง ๆ ที่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน ที่มีต่อโรงเรียนให้หมดสิ้นไป และพยายามสร้างสิ่งที่จะทำให้ประชาชนมองโรงเรียนในแง่ดี ก่อให้เกิดความศรัทธาเลื่อมใสโรงเรียนอย่างแท้จริง

9. เพื่อเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้แนวความคิด มิใช่เพียงแต่เป็นความต้องการของครู หรือโรงเรียนเท่านั้น

10. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน หรือชักชวนให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนช่วย เกื้อกูลกิจการด้านต่าง ๆ ด้วยกำลังกาย จิตใจ ปัญญาความคิด วัสดุ ตลอดจนด้านการเงินที่โรงเรียน ขาดแคลน เพื่อโรงเรียนจะได้บรรลุในการจัดการศึกษาตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์

เสนห์ เหลือพันธ์ (2551, หน้า 24) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนว่า หมายถึง งานที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นงานที่จะเผยแพร่ข่าวสาร การดำเนินงาน ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ และมีความภูมิใจในผลงานร่วมกัน ทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความสะดวกราบรื่นยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ปฏิบัติโดยทั่วไป เช่น การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำจุลสาร สิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศ การพบปะเยี่ยมเยียน การออกข่าวทางสื่อมวลชน การจัดทำหอกระจายข่าว เสียงตามสาย หรือ การพูดประชาสัมพันธ์ในงานพิธีต่าง ๆ ที่มีโอกาส เป็นต้น

สมยศ ยิ่งยงเมธี (2550, หน้า 33) ได้กล่าวถึงความหมายไว้ว่า การประชาสัมพันธ์ โรงเรียน คือ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น

Good (1973, p. 420) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนว่า หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นทางการ เพื่อปรับปรุงสัมพันธภาพของโรงเรียนที่มีอยู่ในชุมชน

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชน ให้ชุมชนได้รับรู้ว่า โรงเรียนได้ทำ ประโยชน์อะไรให้แก่บุตรหลานและประชาชนในชุมชน

ขอบข่ายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

สมยศ ยิ่งยงเมธี (2550, หน้า 33) กล่าวว่า ขอบข่ายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในข่ายงานนี้ อาจพิจารณาจากกิจกรรมต่อไปนี้

1. การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของโรงเรียน
2. การจัดทำจุลสาร หรือพิมพ์เผยแพร่
3. จัดทำป้ายประกาศเผยแพร่ข่าวสารของทางโรงเรียน
4. การพบปะเยี่ยมเยือนในวาระที่เหมาะสม

จากวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าประชาสัมพันธ์สถานศึกษาต้องรับผิดชอบสูงสุด เนื่องด้วย ในการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายให้ครู ในสถานศึกษาไปดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ความรับผิดชอบสูงสุด ต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษา งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษาจะปรากฏออกมาให้ภาพลักษณ์เชิงบวก หรือเชิงลบ ประการสำคัญ คือ ความสามารถในการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะต้องวางแผนการดำเนินงาน ด้านประชาสัมพันธ์ให้ดี และต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ตามวาระที่ได้ทำการตกลงกับผู้เกี่ยวข้องไว้ หรืออาจจะมีกรณีที่เพิ่มขึ้น หากว่ากิจกรรมพิเศษเกิดขึ้น อาจจะใช้เป็นฉบับพิเศษก็ได้

การประชาสัมพันธ์สถานศึกษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการนำเสนอผลงาน ความสำเร็จของสถานศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผลงานของนักเรียนและคณะครู อาจารย์ ให้ทุกคนได้ชื่นชมยินดีกับความสำเร็จ และสถานศึกษาต้องมอบความสำเร็จดังกล่าวคืนกลับไป เป็นของชุมชน ด้วยเหตุผลที่ว่า หากชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมทุนทรัพย์ ซึ่งเป็นส่วน ที่สำคัญแล้ว สถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ครู อาจารย์ นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่จำนวนน้อยนิด จะไม่สามารถทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้

สัน สุขม่วง (2556, หน้า 42) กล่าวว่า ขอบข่ายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นวิธีการของโรงเรียน ในอันที่จะสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน โรงเรียนควรจัดทำ เอกสาร สิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน จัดให้มีการออกเสียงตามสาย ในเรื่องต่าง ๆ จัดทำรายงานผลการเรียน ความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ บริการตรวจสุขภาพของนักเรียน จัดให้มีการแสดงผลงานทางวิชาการ มีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ และจัดตั้งศูนย์บริการ ข่าวสารข้อมูลแก่ชุมชน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน กำหนดไว้ ดังนี้ 1) การจัดให้มี เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน 2) การจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติงาน ของโรงเรียน 3) การจัดครูเพื่อคอยทำหน้าที่ต้อนรับ และให้บริการผู้ปกครองนักเรียน หรือ บุคคลทั่วไป ที่มาติดต่อกับทางโรงเรียน 4) การจัดทำเอกสาร ประกาศ หรือป้ายประชาสัมพันธ์

ต่าง ๆ เพื่อแจ้งข่าวสารให้บุคคลทั่วไปทราบ 5) การสนับสนุนให้ครูและผู้ปกครอง หรือบุคคลทั่วไป ร่วมกันปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานของโรงเรียน 6) การจัดให้นักเรียนได้ส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ และ 7) การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปในงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 22) อธิบายว่า ภารกิจในการดำเนินการด้านนี้ เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่ควรละเลย ทั้งนี้ เพราะโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน ชุมชนจึงมีฐานะเป็นเจ้าของโรงเรียน นักเรียนเป็นบุตรหลานของสมาชิกในชุมชน ความนิยมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียน ย่อมขึ้นอยู่กับความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน นอกจากนี้ ชุมชนแต่ละแห่งมีทรัพยากรต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการพัฒนาโรงเรียนอยู่ด้วยหลายฝ่าย ที่โรงเรียนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี หลักการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีจะต้องคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

1. จะต้องมีกาให้และการรับข่าวสารจากชุมชน คือ บุคลากรใน โรงเรียนจะต้องทราบความเป็นไปของชุมชน ขณะเดียวกัน โรงเรียนก็ต้องแสดงให้เห็นประชาชนทราบถึงปัญหาและวิธีการดำเนินการของโรงเรียน

2. การสร้างความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะได้ผลดีอยู่ที่การใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีในเวลาเดียวกัน

3. ต้องพยายามให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนให้มากที่สุด

4. งานที่ทำนั้น ควรเป็นงานที่ทำอย่างต่อเนื่อง

5. โรงเรียนควรให้ข้อมูลที่ น่าสนใจ และง่ายต่อการเข้าใจ

สอดคล้องกับปัจจุบัน กลุ่มผู้นำชุมชนเป็นกลุ่มที่มีบทบาทกับโรงเรียนมากที่สุด เพราะสามารถร่วมมือกับโรงเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนาได้ โดยแบ่งออกได้ ดังนี้

1. กลุ่มผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มที่สังคมยอมรับ มีศรัทธาความเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน เช่น พระสงฆ์ ผู้มีอาวุโส ผู้มีฐานะดี อาจเป็นเกษตรกร พ่อค้า ข้าราชการ หรือนักการเมืองท้องถิ่น

2. กลุ่มผู้นำทางราชการ ได้แก่ บุคคลที่ทางราชการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู และพัฒนากร สมาคม ชมรมต่าง ๆ และหน่วยงานที่อยู่ในชุมชน เช่น ไปรษณีย์ โรงพยาบาล สถานีอนามัย

โรงเรียนอาจสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะ ดังนี้

1. การสร้างความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน มีการพบปะปราศรัยกันในโอกาสที่เหมาะสม

2. ให้บริการสถานที่ เมื่อหน่วยงานนั้นประสงค์จะทำกิจกรรม

3. การดึงหน่วยงานอื่นเข้าโรงเรียน เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. การประสานกับหน่วยงานให้จัดกิจกรรม หรือให้บริการในโรงเรียน

5. ร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น หรือเชิญมา

6. ช่วยสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานอื่น โดยอาศัยนักเรียน

สมยศ ชัยงเมธิ (2550, หน้า 32) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อ

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า เป็นการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น เช่น

1. การให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน เช่น การมาร่วมงานมงคลสมรสของคนในชุมชน หรือการช่วยเหลืองานอุปสมบท เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น การร่วมกันจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ไมตรีอันดีต่อกัน เป็นต้น

3. การจัดตั้งกลุ่ม หรือชมรมศิษย์เก่า หรือสมาคมครูและผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า แนวทางในการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กำหนดไว้ ดังนี้ 1) การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรม ได้แก่ งานพิธีการ งานกีฬา หรือการประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานต่าง ๆ 2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์ เช่น การพัฒนาชุมชน การป้องกันและกำจัดขยะในชุมชน 3) การดำเนินการให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมสำคัญของชุมชน เกี่ยวกับศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น 4) การจัดให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน 5) การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน จัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน 6) การจัดให้ผู้บริหารและครูออกเยี่ยมครอบครัวของนักเรียนและผู้นำชุมชนตามโอกาสอันควร และ 7) บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ฯลฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีผู้ศึกษาวิจัยไว้ ดังนี้ ชัยณูพงศ์ พลหาราช (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สภาพการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน สภาพการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ปัญหาการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ปัญหาการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน

ทองแดง มณีพงษ์ (2552) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามทัศนะของครูและผู้บริหารใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับมาก และเห็นว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ครูชายและครูหญิง มีความคิดเห็นต่อบทบาท ปัญหา และอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติต่อไป พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบ การประชาสัมพันธ์ พัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์เป็นเชิงรุก โดยอาศัยบุคลากรหลักในท้องถิ่น รวมทั้งนักเรียนและครูที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่บริการ ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดกิจกรรมออกสู่ชุมชน เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดนิทรรศการในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรม และช่วยเหลืองานของชุมชนในโอกาสอันควร ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของโรงเรียนให้แก่ นักเรียน ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมนักเรียนอย่างใกล้ชิด

ผู้บริหารโรงเรียนควรวางแผนบริหารงานบุคคล ปรับโครงสร้างการบริหาร สร้างจิตสำนึก ในการปฏิบัติหน้าที่ของครู จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน และจัดระบบการประสานงาน แบบไม่เป็นทางการเพิ่มขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความเข้าใจ โดยการชี้แจงบทบาทหน้าที่ ของชุมชน แต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน และ เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของการเป็นผู้นำชุมชนร่วมกับผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดระบบการประเมินผลให้มีรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โดยตรง และให้มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนกับชุมชน ในปีต่อ ๆ ไป

สุทัศน์ วัฒนสุทธิ (2552) ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมบริหาร โรงเรียนของ กรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า การมีส่วนร่วมบริหาร โรงเรียนของกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก สภาพการมีส่วนร่วมบริหาร โรงเรียน ของกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็น โรงเรียนดีเด่น กับ โรงเรียนที่ยังไม่ได้รับคัดเลือกเป็น โรงเรียนดีเด่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขอเสนอแนะทั่วไป ควรมี การประชุมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วม ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเข้าใจในบทบาทที่จะต้องมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินผล การมีส่วนร่วมบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา และใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการมีส่วนร่วม บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

คำเพียร นามอาษา (2553) ได้ศึกษาการพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนด้านการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านคูขาด อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า การพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านคูขาด อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ตามกรอบการศึกษา ด้านผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การประชุมสัญจร จากการพัฒนาครบทั้ง 2 วงรอบ ทำให้บุคลากร ของโรงเรียนคุ้นเคยกับชุมชนมากขึ้น ชุมชนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนา มีการสร้างเครือข่าย ในการพัฒนาโรงเรียน โดยเฉพาะชมรมศิษย์เก่าให้ความช่วยเหลืองานโรงเรียนเป็นอย่างดี ชุมชน มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สุปราณี ทองมนต์ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนกุสิงห์ประชาเสรมวิทย์ อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหลังการพัฒนาการดำเนินงานทั้ง 2 วงรอบ โดยใช้กิจกรรมการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยใช้นักเรียนเป็นสื่อ กิจกรรมการจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการประชุคมหมู่บ้าน กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน ผู้ปกครองนักเรียนเป็นหมู่บ้าน พบว่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานทั้งภายในโรงเรียนและภายในชุมชนไปในทางที่ดี แต่ยังพบจุดอ่อนที่ต้องพัฒนา คือ การส่งเสริมการดำเนินการระดับนโยบาย ควรส่งเสริมให้เขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริม และมีนโยบายในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป

ศรีสวรรค์ จันทร์มาศ (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนในกลุ่มรัตนโกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การวางแผนการจัดสรรทรัพยากร และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ การเสริมกำลังบำรุง การประเมินผลงาน และการประสานงาน ตามลำดับ และพบปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในภาพรวม เกิดจาก 1) โรงเรียนไม่ได้รวบรวมปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการบริหารทรัพยากร ขาดการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานไม่ดีพอ 2) คณะกรรมการโรงเรียนไม่มีเวลาเพียงพอ เนื่องจากมีปัญหาส่วนตัว และการประกอบอาชีพ และคณะกรรมการโรงเรียนได้ให้ข้อเสนอ คือ ให้สถานศึกษาจัดประชุมร่วมกันเพื่อแสดงความคิดเห็น และให้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น

แวน วิรุฬห์เลิศ (2556) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งโดยภาพรวมและ 3 รายด้านอยู่ในระดับสูง และ 2 รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้แทนทุกกลุ่ม ทั้งโดยภาพรวมและอีก 2 รายด้าน คือ ด้านการตัดสินใจและด้านผลประโยชน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับมาตรฐานการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้แทนทุกกลุ่ม ทั้งโดยภาพรวมและทุกรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ดาวประกาย สายแก้ว (2556) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดทับไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก ราชดำเนิน พบว่า ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนด้านการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ด้านเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการเป็นผู้นำ และให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดทับไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สัน สุขม่วง (2556) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ และบทบาทร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง การประชาสัมพันธ์และการให้บริการชุมชน ในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง การสร้างความสัมพันธ์จำแนกตามประเภทผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศิริทน ละม่อม (2558) ได้ศึกษาผลการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้วงจร PDCA ของโรงเรียนคอนทองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 พบว่า สภาพปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การร่วมกิจกรรม ของชุมชน รองลงมา คือ การให้บริการชุมชน ความคิดเห็นของครู ผู้บริหารในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผลการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยใช้วงจร PDCA ของโรงเรียน คอนทองวิทยา ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ทำให้ชุมชนทราบข่าวสารผลการดำเนินงาน ของโรงเรียน การศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้บริหาร ต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยใช้วงจร PDCA เมื่อพิจารณาในภาพรวม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ศุภรัตน์ ปึ้งซ้อ (2558) ศึกษาสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า 1) สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชวณะชัย เพชรพิรุณ (2559) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ปัญญา วงศ์คุณทรัพย์ (2559) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนวัดวังเปิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนวัดวังเปิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ด้านการอาสาเข้าร่วมของผู้ปกครอง ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนวัดวังเปิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนวัดวังเปิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ชัยนิวรรต แยมไสย (2559) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า สภาพความร่วมมือของบุคลากรในงานสัมพันธ์ระหว่างชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาความร่วมมือของบุคลากรในงานสัมพันธ์ระหว่างชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความร่วมมือของบุคลากรในงานสัมพันธ์ระหว่างชุมชน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน

ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความร่วมมือของบุคลากรในงานสัมพันธ์ระหว่างชุมชน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สมชาย สุกเลิศ (2560) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 จำนวน 139 คน พบว่า สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พอจะสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้ ในส่วนของโรงเรียน จะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติ ประเมินผลการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องตามขั้นตอนการให้ความสำคัญกับชุมชน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและดำเนินกิจกรรม ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาร่วมกัน ตลอดจนต้องมีการประชาสัมพันธ์ในชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบการดำเนินงาน พร้อมทั้งได้แสดงความยินดีร่วมกันในงานประสบความสำเร็จ ซึ่งก็จะทำให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของต่างประเทศ มีดังนี้

Hakanen (1974) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองและกลุ่มนักวิชาการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยกลุ่มตัวอย่างในรัฐเซาท์โคตา ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ปกครองยังขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียน และการศึกษาได้เสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น 2) การขาดข้อมูลข่าวสารและการติดต่อในชุมชน ทำให้ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กันในชุมชน และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อไม่เพียงพอ มีข้อเสนอให้แจ้งนโยบายการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จุดมุ่งหมาย ความรับผิดชอบ รายละเอียดเกี่ยวกับการเงิน เวลา และความจำเป็นด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ให้ชุมชนทราบ

Ray (1980) ได้ศึกษาภารกิจของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาที่เซาท์คาร์โรไลนา ซึ่งได้รับการเลือกสรรให้เป็นโรงเรียนชุมชน โดยศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาธิการจังหวัด คณะกรรมการโรงเรียน ประชาชน ผู้ปกครอง ร้อยละ 10 ของครูที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ปรากฏผล ดังนี้ 1) การคาดหวังบทบาทของครูใหญ่ที่เข้ากันได้อย่างสมเหตุสมผลกับกลุ่มที่แตกต่างกัน ในขอบเขตการวางแผนงานของโรงเรียน บุคลิกภาพของนักเรียน ภาวะผู้นำชุมชนและโรงเรียน และการจัดยานพาหนะของโรงเรียน 2) เจตคติของครูใหญ่ในฐานะผู้อำนวยการความสะอาด และเป็นบุคคลที่เอื้ออำนวยต่อโปรแกรมการเรียนการสอนมากกว่ากิจกรรมร่วมกัน 3) ครูใหญ่ จะต้องเกี่ยวข้องกับอิทธิพล อำนาจหน้าที่การตัดสินใจต่อนโยบายของโรงเรียน 4) การรายงาน ความสัมพันธ์โรงเรียนมีอัตราต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมด 5) ข้อมูลในการสนับสนุนจากประชาชน มีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับนโยบายการศึกษา 6) ข้อมูลสะท้อนให้เห็นความต้องการของผู้ปกครอง ครู และครูใหญ่ ต้องกระจายอำนาจ และอำนาจหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ควรเป็นอำนาจ ส่วนกลางของบุคคล องค์กร และการบริหาร และ 7) ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นสืบต่อไป แต่เขาเหล่านั้นก็หวังว่า คงจะเปลี่ยนแปลงได้ และอย่างไรก็ตาม ความคาดหวังของการสร้างงาน ก็จะเกิดขึ้นได้ และอาจจะมีผลผลิตบ้าง

Lee (1984) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ได้แก่ กรรมการบริหาร โรงเรียน ครูใหญ่ และครู ผลการศึกษา สรุปได้ว่า โรงเรียนในท้องถิ่นได้กำหนดนโยบายและกระบวนการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้นักการศึกษาได้มีส่วนร่วมรับรู้

Craft (1988) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของชุมชนต่อการศึกษาและระดับการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียน เป็นการศึกษาเพื่อสนองความคิดที่ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน จะทำให้ทัศนคติของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมาย คือ ต้องการศึกษาคำความสัมพันธ์ระดับการมีส่วนร่วม สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน และทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐ พบว่า มีค่าความสัมพันธ์กันระหว่างระดับทัศนคติและระบบโรงเรียน ในแต่ละสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของชุมชนและสิ่งแวดล้อม หรือทัศนคติของชุมชนกับระดับ การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

Schaeffer (1992) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนตัวอย่างระหว่าง ค.ศ. 1982-1989 ค้นพบชี้ให้เห็นว่า กิจกรรม และแนวทางที่ใช้ในการเรียนระดับประถมศึกษา ในเรื่องการวางแผนที่ดี การประสานงานที่ดี จะต้องมาจากความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา มีหลักยืนยันที่เด่นชัดของผู้วิจัย พบว่า โรงเรียนที่บุคลากรมีความอ่อนใจและกำลังใจ คือ โรงเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

Esposito (1992) ได้ศึกษา เรื่อง การรับรู้ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองเฟรมเคอร์ริกซ์เบอร์คที่มีต่อโรงเรียนรัฐบาล สำหรับใช้ในการตั้งเป้าหมายการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนสนับสนุนโรงเรียนในท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรในเมืองเฟรมเคอร์ริกซ์เบอร์ค เป็นชาย อายุเกิน 50 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวผิวขาว และไม่มีเด็กในปกครองที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลในท้องถิ่นนั้น พบว่า โรงเรียนรัฐบาลในเมืองเฟรมเคอร์ริกซ์เบอร์ค ควรสร้างสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดย 1) คงไว้ซึ่งความคิดเห็นในทางที่ดีของประชาชนที่มีต่อครูและโรงเรียนในท้องถิ่น 2) คงไว้ซึ่งความเชื่อของประชาชนว่า เด็กทุกคนและทุกเชื้อชาติได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน 3) ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น 4) ให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหาที่โรงเรียนเผชิญอยู่ เช่น เรื่องยาเสพติด และเรื่องระเบียบวินัยของนักเรียน 5) ให้ประชาชนรับรู้ว่าการสอนในโรงเรียนเป็นงานที่มีคุณค่า 6) โรงเรียนควรให้ประชาชนในเมืองรับทราบถึงเป้าหมายของโรงเรียนว่าโรงเรียนพยายามลดอัตราการลาออกของนักเรียน และ 7) จัดทำโครงการพัฒนาทักษะให้แก่ผู้ปกครอง เพื่อเพิ่มผลการเรียนของนักเรียน

Hefferman (1992) ได้ศึกษา เรื่อง การรับรู้ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิกในการมีส่วนร่วม และเป็นคณะกรรมการร่วมการตัดสินใจ พบว่า ผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน โรงเรียน ชุมชนจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติ และรับรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตัดสินใจของผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน

Green (1994) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการวางแผนที่จะนำอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในโรงเรียน มาให้บริการแก่ชุมชนในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น เมื่อชุมชนขยายขึ้น ความต้องการก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น ให้บริการต่าง ๆ แก่ชุมชนได้นานและคุ้มค่า โดยที่จะต้องคำนึงถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในอนาคตด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เป็นภารกิจที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยจะต้องอาศัยบุคลากรที่มีประสบการณ์เป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และติดต่อประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีการประชาสัมพันธ์สู่ชุมชนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้โรงเรียนกับชุมชนมีส่วนร่วมช่วยกันพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อจะได้นำผลการศึกษามาใช้ในการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่อไป โดยการศึกษาตามขอบข่ายงานเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 5 ด้าน ประกอบด้วย

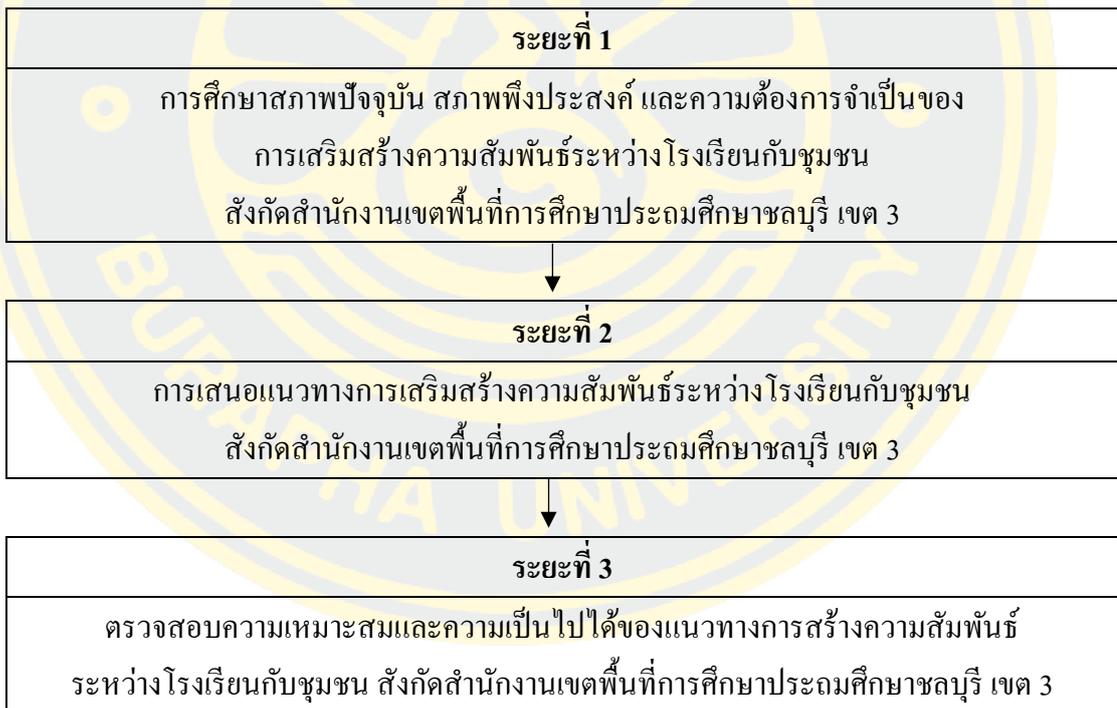
1) การประชาสัมพันธ์โรงเรียน 2) การจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนและผู้ปกครอง 4) การให้บริการชุมชน และ 5) บทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งงานทั้ง 5 ด้าน ที่กล่าวมานั้น อาจจะมีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

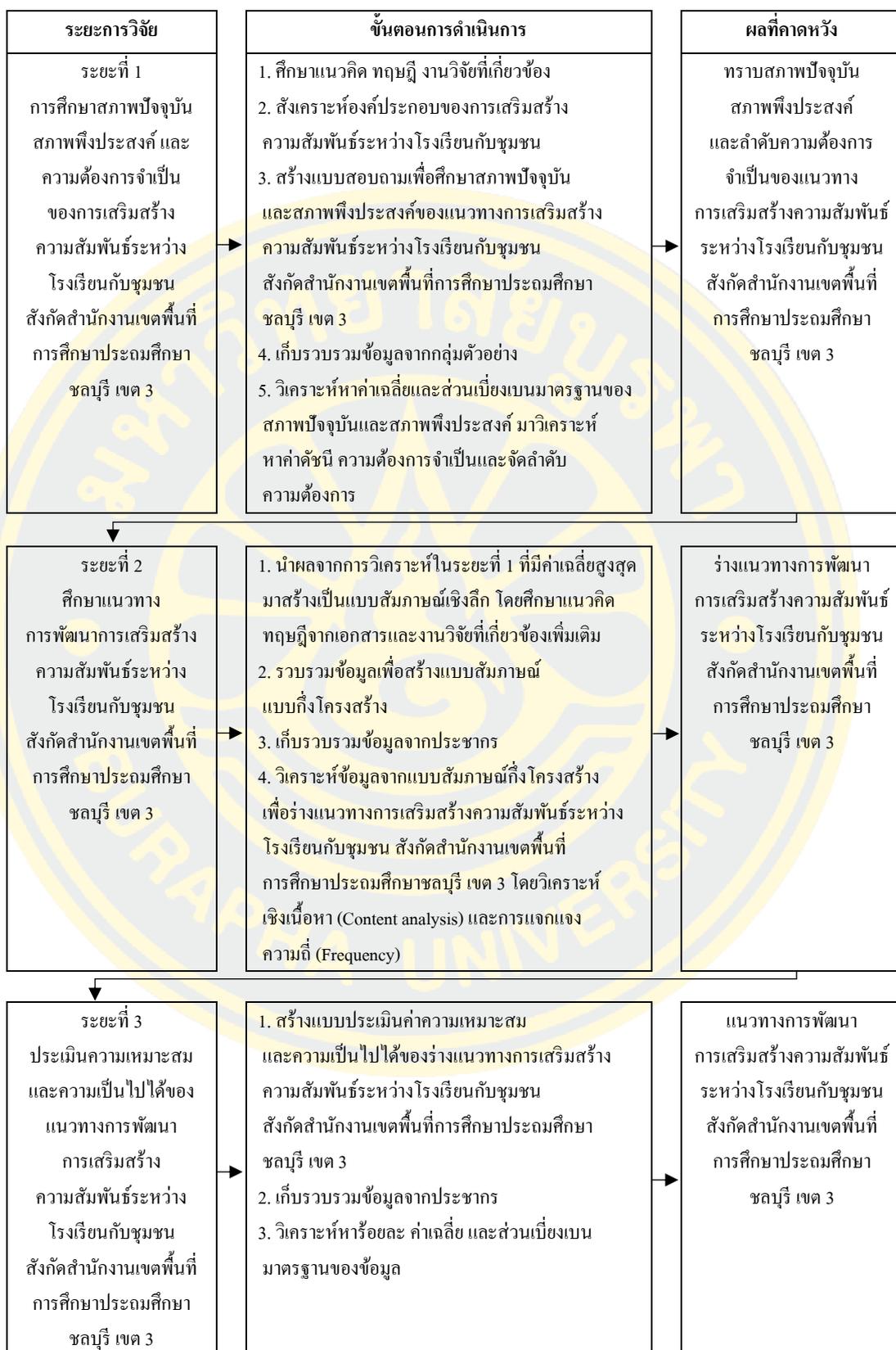
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 2) ศึกษาแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ระยะการวิจัย

โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการและผลที่คาดหวังแต่ละระยะของการวิจัย การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งสิ้น 102 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน และรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งสิ้น 80 คน โดยกำหนดตามตารางเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สำหรับใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ และอายุ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert 1987, p. 179) ที่มีการตอบสนองคู่ (Dual-response format) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 4) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และ 6) ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
2. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2.2 วิเคราะห์และกำหนดขอบเขตของเนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2.3 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)
- 2.4 รวบรวมข้อมูลสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบ เสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง
- 2.5 นำแบบสอบถามได้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สำนวนภาษา และหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of item objective congruence: IOC) จำนวน 3 ท่าน
- 2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุณณัฐา มาเชค อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

2.5.2 ดร. ภัทรารุช รักกลิ่น

อาจารย์ประจำ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

2.5.3 ดร. ณัฐฉน พุเต็มวงศ์

อาจารย์ประจำ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว นำเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งหนังสือและแบบสอบถาม Google form ในรูปแบบ QR Code ในช่องรับเอกสารของแต่ละโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผ่านทาง Google form และวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม เพื่อนำผลไปใช้ประกอบการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามนำหนักคะแนน แต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการศึกษาวิจัยต่อไป

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยสถิติพื้นฐาน การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนตามแนวคิดของ Best (1981) ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified priority need index ($PNI_{Modified}$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5. นายสมมาตร นธีวนาพันธ์ วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure) สัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงใช้อุปกรณ์เพิ่มเติมที่ได้รับการยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด อาทิ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกวิดีโอ และการจดบันทึก

2. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 นำผลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

2.2 รวบรวมข้อมูลสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบ เสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

2.3 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุณณิฐา มาเชค อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

2.3.2 ดร. ภัชรารุช รักกลิ่น อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

2.3.3 ดร. ณัฐชน พุเต็มวงศ์ อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว นำเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำผลไปใช้ประกอบการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 โดยพิจารณาการตอบคำถามจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และการแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)
2. การแจกแจงความถี่ (Frequency)

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการจัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group discussion) จำนวน 5 คน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน
2. ศึกษานิเทศ จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

แบบประเมินค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี

เขต 3 โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure) สัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงใช้อุปกรณ์เพิ่มเติมที่ได้รับการยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด อาทิ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกวิดีโอ และการจดบันทึก

2. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 นำร่างแนวทางการความต้องการจำเป็นในระยะที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

2.2 รวบรวมข้อมูลสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบ เสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

2.3 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุณณิฐา มาเชค อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

2.3.2 ดร. ภัทรารุช รักกลิ่น อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

2.3.3 ดร. ณัฐฉน พุเต็มวงศ์ อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

2.3 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผ่านการปรับปรุงแล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยการนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง
 3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำผลไปใช้ประกอบการวิจัยต่อไป
- การวิเคราะห์ข้อมูล**

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยพิจารณาการตอบคำถาม จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และการแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)
2. การแจกแจงความถี่ (Frequency)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มาวิเคราะห์ตามประเด็น เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล
2. ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	หมายถึง จำนวนประชากร
\bar{X}	หมายถึง ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{Modified}$	หมายถึง ค่าความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นของแนวทางการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากการสัมภาษณ์
แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview)

ระยะที่ 3 ผลการตรวจสอบยืนยันของแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ดำรวจความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ของการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานะของผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของผู้ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งสิ้น 80 คน โดยกำหนด
ตามตารางเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และการสัมภาษณ์
ผู้ปกครองเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 9 คน
ดึงข้อมูลตาม ตารางที่ 2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของผู้ให้ข้อมูลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สถานะของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	25	28.10
1.2 หญิง	64	71.90

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานะของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ปริญญาโท	79	88.80
2.2 ปริญญาตรี	8	9.00
2.3 ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	2.20
3. ตำแหน่ง		
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	7	7.90
3.2 รองผู้บริหารสถานศึกษา	73	82.00
3.3 ผู้ปกครอง	9	10.10
โดยสรุป	89	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า สถานะของผู้ให้ข้อมูลปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า เป็นเพศชาย ร้อยละ 28.10 เพศหญิง ร้อยละ 71.9 มีระดับการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 88.80 ปริญญาตรี ร้อยละ 9.00 และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.20 โดยมีตำแหน่งเป็นรองผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 82.00 ผู้ปกครอง ร้อยละ 10.10 และผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 7.90

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แสดงในตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 10

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
ของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
1	ด้านการให้บริการชุมชน	4.06	0.87	มาก	4.48	0.68	มาก
2	ด้านการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน	3.95	0.87	มาก	4.45	0.71	มาก
3	ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	3.60	0.86	มาก	4.58	0.65	มากที่สุด
4	ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.25	0.84	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด
5	ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	3.98	0.91	มาก	4.39	0.76	มาก
6	ด้านการประชาสัมพันธ์	4.21	0.89	มาก	4.59	0.66	มากที่สุด
โดยรวม		4.01	0.87	มาก	4.52	0.68	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการบริหารการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 4 ดัชนีความต้องการจำเป็นข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 3 จำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	สภาพ	สภาพ	ดัชนีความต้องการ จำเป็น (PNI)
		ปัจจุบัน \bar{X}	ที่พึงประสงค์ \bar{X}	
1	ด้านการให้บริการชุมชน	4.06	4.48	0.10
2	ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน	3.95	4.45	0.13
3	ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	3.60	4.58	0.27
4	ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.25	4.61	0.09
5	ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	3.98	4.39	0.10
6	ด้านการประชาสัมพันธ์	3.98	4.39	0.09
โดยรวม		3.97	4.48	

จากตารางที่ 4 ดัชนีความต้องการจำเป็นของข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงาน
เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น
มีดัชนีความต้องการจำเป็น คือ 0.27 ซึ่งมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด และด้านที่ 4 ด้านบทบาท
ร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดัชนีความต้องการจำเป็น คือ 0.09
ซึ่งมีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุดที่สุด

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน

ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
1. โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริการ สนามกีฬาของโรงเรียน ให้เป็น ที่ออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬา ของชุมชน	4.02	0.95	มาก	4.36	0.71	มาก
2. โรงเรียนมีการส่งเสริมการให้ ความร่วมมือกับทางราชการที่เกี่ยวข้อง กับการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน	4.18	0.80	มาก	4.64	0.59	มากที่สุด
3. โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานกับ หน่วยงานอื่นในการให้บริการชุมชน	4.00	0.91	มาก	4.46	0.75	มาก
4. การช่วยเหลือชุมชนในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ตามวาระ	4.24	0.81	มาก	4.63	0.57	มากที่สุด
5. การให้บริการชุมชนเข้ามาใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียน	3.87	0.90	มาก	4.30	0.78	มาก
โดยรวม	4.06	0.87	มาก	4.48	0.57	มาก

จากตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 1
ด้านการให้บริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณารายข้อเป็นการช่วยเหลือชุมชน
ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวาระมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็น โรงเรียนมีการส่งเสริม
การให้ความร่วมมือกับทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน
โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริการสนามกีฬาของโรงเรียน ให้เป็นที่ออกกำลังกายและการแข่งขัน
กีฬาของชุมชน โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการให้บริการชุมชน การให้บริการ
ชุมชนเข้ามาใช้วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณารายข้อเป็น โรงเรียนมีการส่งเสริมการให้ความร่วมมือกับทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นการช่วยเหลือชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวาระ โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการให้บริการชุมชน โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริการสนามกีฬาของโรงเรียน ให้เป็นที่ออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาของชุมชน การให้บริการชุมชนเข้ามาใช้วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
6. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากชุมชน	3.76	0.90	มาก	4.28	0.85	มาก
7. ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนวิทยากรให้กับโรงเรียน	3.82	0.92	มาก	4.39	0.77	มาก
8. ชุมชนสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นแก่โรงเรียน	3.96	0.86	มาก	4.45	0.70	มาก
9. องค์กรในชุมชนพร้อมที่จะให้โรงเรียนเข้ามาใช้เป็นที่ศึกษาดูงาน	3.98	0.90	มาก	4.51	0.64	มาก
10. ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.12	0.80	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด
11. ผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษา และช่วยเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน	4.07	0.85	มาก	4.53	0.65	มากที่สุด
โดยรวม	3.95	0.87	มาก	4.45	0.71	มาก

จากตารางที่ 6 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณารายชื่อชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาและช่วยเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน องค์กรในชุมชนพร้อมที่จะให้โรงเรียนเข้ามาใช้เป็นที่ศึกษาดูงาน ชุมชนสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นแก่โรงเรียน ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนวิทยากรให้กับโรงเรียน โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณารายชื่อเป็นชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาและช่วยเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน องค์กรในชุมชนพร้อมที่จะให้โรงเรียนเข้ามาใช้เป็นที่ศึกษาดูงาน ชุมชนสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นแก่โรงเรียน ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนวิทยากรให้กับโรงเรียน โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
12. สถานศึกษาประสานความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือชุมชนและหน่วยงานอื่น	4.24	0.79	มาก	4.60	0.63	มากที่สุด
13. เชื่อมบ้านผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง	4.49	0.79	มาก	4.66	0.62	มากที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
14. สถานศึกษาสนับสนุนการแสดง ด้านดนตรีนาฏศิลป์ร่วมงานกับชุมชน และหน่วยงานอื่น	4.16	0.85	มาก	4.52	0.69	มากที่สุด
15. วิทยากรจากชุมชน หรือหน่วยงาน ภายนอกเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ	4.08	0.90	มาก	4.65	0.60	มากที่สุด
16. ผู้บริหาร หรือครูเป็นวิทยากรฝึกอบรม และการประสานความร่วมมือ กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	3.99	0.95	มาก	4.51	0.69	มากที่สุด
17. ร่วมกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหา ให้กับนักเรียน	4.26	0.91	มาก	4.63	0.64	มากที่สุด
18. โรงเรียนอนุญาตให้หน่วยงานอื่น มาใช้เพื่อเป็นสถานที่ในการให้บริการ แก่ชุมชน	4.13	0.82	มาก	4.53	0.65	มากที่สุด
โดยรวม	4.19	0.86	มาก	4.59	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณารายชื่อ เป็นการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา เป็นการร่วมกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียน สถานศึกษาประสานความร่วมมือ และให้ความช่วยเหลือชุมชนและหน่วยงานอื่น สถานศึกษาสนับสนุนการแสดงด้านดนตรีนาฏศิลป์ ร่วมงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น โรงเรียนอนุญาตให้หน่วยงานอื่นมาใช้เพื่อเป็นสถานที่ในการให้บริการแก่ชุมชน วิทยากรจากชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ ผู้บริหาร หรือครูเป็นวิทยากรฝึกอบรม และการประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณารายข้อเป็นการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นวิทยากรจากชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ ร่วมกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียน สถานศึกษาประสานความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือชุมชนและหน่วยงานอื่น โรงเรียนอนุญาตให้หน่วยงานอื่นมาใช้เพื่อเป็นสถานที่ในการให้บริการแก่ชุมชน สถานศึกษานับสนุนการแสดงด้านดนตรีนาฏศิลป์ ร่วมงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ผู้บริหาร หรือครูเป็นวิทยากรฝึกอบรม และการประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
19. โรงเรียนมีการจัดประชุม โดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ	4.19	0.82	มาก	4.52	0.67	มากที่สุด
20. โรงเรียนมีการแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง	4.30	0.83	มาก	4.65	0.60	มากที่สุด
21. โรงเรียนและชุมชนมีการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา	4.37	0.78	มาก	4.72	0.54	มากที่สุด
22. สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.26	0.84	มาก	4.62	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
23. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม และรับทราบการบริหารการเงิน และงบประมาณของโรงเรียน	4.17	0.86	มาก	4.56	0.67	มากที่สุด
24. คณะกรรมการสถานศึกษา ระดมทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	4.24	0.87	มาก	4.62	0.63	มากที่สุด
25. โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ สถานศึกษาร่วมกันวางแผน จัดกิจกรรมให้สอดคล้อง และ ตอบสนองความต้องการของชุมชน และโรงเรียน	4.19	0.90	มากที่สุด	4.57	0.65	มากที่สุด
โดยรวม	4.25	0.84	มาก	4.61	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณารายชื่อเป็นโรงเรียนและชุมชนมีการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นโรงเรียนมีการแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ไปตามความต้องการของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการสถานศึกษา ระดมทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดประชุมโดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของชุมชนและโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมและรับทราบการบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณารายชื่อเป็น โรงเรียนและชุมชน มีการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นโรงเรียนมีการแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการสถานศึกษาระดมทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของชุมชนและโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมและรับทราบการบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดประชุม โดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้าน ชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ

ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
26. การให้ความรู้ ความเข้าใจ การจัดตั้ง ชมรม สมาคม มูลนิธิ แก่โรงเรียน	3.84	0.95	มาก	4.36	0.81	มาก
27. การเปิดโอกาสให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมสนับสนุน การจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.04	0.86	มาก	4.44	0.69	มาก
28. การอำนวยความสะดวก และ ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ กับผู้ก่อตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม	4.02	0.91	มาก	4.35	0.79	มาก

จาดารางที่ 9 (ต่อ)

ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
29. การเชิญกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	4.01	0.91	มาก	4.42	0.76	มาก
โดยรวม	3.98	0.91	มาก	4.39	0.76	มาก

จากตารางที่ 9 สภาพปัจจุบันของความจำเป็นต้องดำเนินการดำเนินงานเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3 ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณา
รายชื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมสนับสนุน
การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็น การอำนวยความสะดวก
และให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ก่อตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม การเชิญกรรมการสถานศึกษา
ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ การให้ความรู้
ความเข้าใจการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ แก่โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของความจำเป็นต้องดำเนินการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 5
ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณารายชื่อ
เป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษา
ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็น การเชิญกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน
ศิษย์เก่า เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ การให้ความรู้ ความเข้าใจ
การจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ แก่โรงเรียน การอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือ
ด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ก่อตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลความต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D	ค่าระดับ
30. โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร เสนอข้อมูล ของโรงเรียน ให้ชุมชนทราบ และเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ	3.90	0.95	มาก	4.36	0.81	มาก
31. โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียน ให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	4.36	0.82	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
32. โรงเรียนมีการจัดการประชุม ผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน กฎ ระเบียบของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง และชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	4.38	0.91	มาก	4.66	0.64	มากที่สุด
33. มีการเผยแพร่ให้ชุมชน เกิดความตระหนักในความสำคัญ ของระเบียบวินัย กฎเกณฑ์นักเรียน	4.20	0.86	มาก	4.65	0.60	มากที่สุด
โดยรวม	4.21	0.89	มาก	4.59	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 6
ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณารายชื่อเป็นโรงเรียนมีการจัด
การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน กฎ ระเบียบของโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชน
ทราบอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็น โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ
การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง มีการเผยแพร่ให้ชุมชนเกิดความตระหนัก
ในความสำคัญของระเบียบวินัย กฎเกณฑ์นักเรียน โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร เสนอข้อมูล
ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบและเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณารายชื่อเป็นโรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นโรงเรียนมีการจัดการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน กฎ ระเบียบของโรงเรียน ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง มีการเผยแพร่ให้ชุมชนเกิดความตระหนัก ในความสำคัญของระเบียบวินัย กฎเกณฑ์นักเรียน โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร เสนอข้อมูล ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบและเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสำรวจความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ทั้ง 6 ด้าน มาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ 5 ท่าน โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการเลือกแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) จำนวน 5 คน ได้แก่

1. นายสุรจิต จิตรชื่น	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบริษัทไทยกลีกรสงเคราะห์
2. นายสัญญาชัย ฉลาดคิด	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดมโนรม
3. นางกรรณวดี โคตรเครื่อง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านชากยายจีน
4. นายสามารถ สอดทรัพย์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนองคล้า
5. นายสมมาตร นธิวนาพันธ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม

ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์และได้รับความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลอย่างดียิ่งจากผู้บริหาร
สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 11 แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยเรียงลำดับจากค่า PNI
 ตามระยะที่ 1

รายการ	แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน
<p>ด้านที่ 1 การให้บริการชุมชน ข้อ 3 โรงเรียน เป็นผู้ประสานงาน กับหน่วยงานอื่น ในการให้บริการชุมชน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความต้องการ ของชุมชน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประกอบ การพิจารณาจัดทำโครงการในแผนปฏิบัติการของ โรงเรียน 2. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่มีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น เชิญบุคลากรจากหน่วยงานอื่นมาร่วมเป็นวิทยากร ผ่านการจัด กิจกรรมในโรงเรียน 3. ประเมินผลโครงการ รับฟังความคิดเห็นจากชุมชนเพื่อนำมา ปรับปรุงการดำเนินงาน 4. นำข้อเสนอแนะจากการประเมินผลมาปรับปรุงและแก้ไข ข้อบกพร่อง พัฒนาแนวทางการประสานงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 5. ส่งเสริมให้เป็น โครงการต่อเนื่อง ขยายความร่วมมือ ไปยังหน่วยงานอื่น เช่น ภาคเอกชน
<p>ด้านที่ 2 ด้านการรับ ความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน ข้อ 8 ชุมชนสนับสนุน ตามความต้องการจำเป็น แก่โรงเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมครูและผู้ปกครอง สสำรวจ วิเคราะห์ความต้องการ ของโรงเรียน เพื่อวางแผนการประสานงาน และ หาแนวทางการขอรับการสนับสนุนจากชุมชน 2. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โครงการจิตอาสา ผ่านการประชาสัมพันธ์ และประสานงาน กับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือ 3. ตรวจสอบว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนตรงตามความต้องการ หรือไม่ ประเมินความพึงพอใจของชุมชนและสรุป ผลการดำเนินงาน 4. พัฒนารูปแบบการขอรับการสนับสนุนให้เหมาะสม จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการขอรับการสนับสนุน

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน
<p>ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น</p> <p>ข้อ 15 วิทยากรจากชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ</p>	<p>5. สร้างความยั่งยืนของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</p> <p>1. ประชุมผู้บริหาร ครูและบุคลากร เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ วางแผนจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมตามความต้องการ</p> <p>2. เชิญวิทยากรเข้ามาให้ความรู้ตามกิจกรรมที่ออกแบบไว้</p> <p>3. ประเมินผลและติดตามการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป</p> <p>4. นำข้อเสนอมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้น่าสนใจยิ่งขึ้น</p> <p>5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระยะยาว เพื่อขยายผลความร่วมมือกับชุมชน</p>
<p>ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ข้อ 23 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมและรับทราบการบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน</p>	<p>1. ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อศึกษาแนวทางการใช้งบประมาณตามกฎหมาย เพื่อการจัดทำแผนงบประมาณที่โปร่งใส</p> <p>2. เชิญคณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมงบประมาณ เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการใช้งบประมาณ</p> <p>3. จัดทำเอกสารการใช้งบประมาณเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>4. นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการไปปรับปรุงการจัดทำแผนงบประมาณ</p> <p>5. สร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานงบประมาณ</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	
	<p>ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ข้อ 26 การให้ความรู้ ความเข้าใจการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ แก่โรงเรียน</p> <p>ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์ ข้อ 33 มีการเผยแพร่ ให้ชุมชนเกิดความตระหนัก ในความสำคัญของระเบียบ วินัย กฎเกณฑ์นักเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาข้อมูล กำหนดเป้าหมาย วางแผนการให้ความรู้ การจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ ดำเนินการจัดอบรม ตรวจสอบความเข้าใจ นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการอบรม สนับสนุนให้โรงเรียนจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ

จากตาราง ที่ 11 แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จากการสัมภาษณ์
มีทั้งหมด 6 ด้าน โดยนำผลที่เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นที่ได้จากการหา PNI ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการให้บริการชุมชน

การให้บริการชุมชน โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนตามความสามารถ โอกาส เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือเป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการให้บริการแก่ชุมชน ส่งเสริมการให้ความร่วมมือ ป้องกัน แก้ไขปัญหาในชุมชนและโรงเรียน ทั้งนี้ อาจติดขัดจากหลายประการ อาทิเช่น โรงเรียนมีงบประมาณที่จำกัดในการให้บริการชุมชน หรือครูและโรงเรียนมีภาระงานมาก จึงไม่สามารถให้บริการชุมชนได้ดีเท่าที่ควร อีกประการหนึ่ง คือ การขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ที่จะสื่อสารถึงชุมชนให้ทราบถึงการบริการชุมชนของโรงเรียน

แนวทางการพัฒนาการให้บริการชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนควรมีแนวทางขอรับการสนับสนุน หรือกิจกรรมระดมทรัพยากร เสริมสร้างความร่วมมือกับชุมชน ในการออกแบบ โครงการ หรือกิจกรรม โรงเรียนสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งผลดีกับโรงเรียน ดังนี้

1.1 โรงเรียนดำเนินการจัดประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชน โดยการสำรวจข้อมูล นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีกิจกรรมที่โรงเรียนสามารถเป็นผู้ประสานงาน ในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นในการให้บริการชุมชน เช่น ภาคเอกชน โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เพื่อที่สามารถ “บรรลุสู่เป้าหมายเดียวกัน” (ผู้บริหารคนที่ 1, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2568) และมีการกำหนดงบประมาณ ทรัพยากรจำเป็นที่ต้องใช้ และบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานร่วมกัน

1.2 โรงเรียน “ให้ความร่วมมือ” (ผู้บริหารคนที่ 2, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2568) จัดกิจกรรมที่มีการประสานงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น เช่น ภาคเอกชน โรงพยาบาล สถานีตำรวจ โดยเชิญบุคลากรจากหน่วยงานอื่นมาร่วมเป็นวิทยากร ในการจัดโครงการ/ กิจกรรมของโรงเรียน เช่น เชิญบุคลากรทางการแพทย์เข้ามาเป็นวิทยากรในโรงเรียน ในโครงการอนามัยโรงเรียน เชิญบุคลากรตำรวจมาให้ความรู้เรื่องกฎหมาย งานจราจร ความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน การจัดอบรมด้านอาชีพร่วมกันกับภาคเอกชน หรืออาจส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันกับหน่วยงานการศึกษา และแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน

1.3 โรงเรียนประเมินผลโครงการ หรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้ว โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการประชุมร่วมกัน “รับฟังความคิดเห็น” (ผู้บริหารคนที่ 3,

สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2568) จากหน่วยงานอื่น ชุมชน เพื่อตรวจสอบว่า ดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นำปัญหาและอุปสรรคมาปรับปรุงการดำเนินงานในโครงการ กิจกรรม

1.4 โรงเรียนนำข้อเสนอแนะจากการประเมินผลจากการเก็บข้อมูลมาปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่อง พัฒนาแนวทางการประสานงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการจัดโครงการ หรือกิจกรรมของโรงเรียนที่ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในการให้บริการชุมชน เป็นการ “สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างยั่งยืน” (ผู้บริหารคนที่ 4, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2568) ต่อเนื่องในปีงบประมาณถัดไป

1.5 ส่งเสริมโครงการ หรือกิจกรรมให้เป็นโครงการต่อเนื่อง จัดทำแนวทางการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในการให้บริการชุมชน เพื่อความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ในกรณีมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายของบุคลากร และขยายความร่วมมือไปยังหน่วยงานอื่น เช่น ภาคเอกชน มูลนิธิ รวมไปถึงสถาบันที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อสร้างความยั่งยืน “ตอบสนองต่อความต้องการในการให้บริการชุมชน” (ผู้บริหารคนที่ 5, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2568)

2. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน

การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ในทุกมิติ ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ วิชาการ แหล่งเรียนรู้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน และครู ในการจัดการเรียนการสอน โครงการ หรือกิจกรรมสู่ห้องเรียน นักเรียน ตามบริบท ของสถานศึกษา ปัญหาที่โรงเรียนมี คือ ขาดการมีส่วนร่วม การช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งชุมชน อาจไม่เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือ โรงเรียน ข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์

แนวทางการพัฒนาการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน การรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน เป็นการรับความช่วยเหลือจากชุมชนในทุกมิติ ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการ แหล่งเรียนรู้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนและครู ในการจัดการเรียนการสอน โครงการ หรือกิจกรรมสู่ห้องเรียน นักเรียน ตามบริบทของสถานศึกษา การพัฒนา หรือแก้ปัญหา ดังกล่าว โรงเรียนจะต้องสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อรับการสนับสนุน ช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน กระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ดังนี้

2.1 โรงเรียนจัดประชุมครูและผู้ปกครอง สํารวจ วิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน ในการวางแผน จัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ศึกษาแหล่งทรัพยากรในชุมชน ที่มีขีดความสามารถในการสนับสนุนทรัพยากรให้แก่โรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถประสานงาน และหาแนวทางการขอรับการสนับสนุนจากชุมชน ผ่านการเขียนโครงการขอทุนสนับสนุน หรือผ่านการจัดกิจกรรมระดมทุนต่าง ๆ

2.2 โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โครงการจิตอาสา โครงการโรงเรียนปลอดภัย อีกทั้ง ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในชุมชน เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สมาคมศิษย์เก่า หรือสมาคมผู้ปกครอง เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน ผ่านการประชาสัมพันธ์ในช่องทางที่หลากหลายในปัจจุบัน ซึ่งในบางกิจกรรมสามารถเชิญคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกัน เช่น วันสำคัญทางศาสนา หรือกิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมกีฬาภายใน เป็นต้น

2.3 โรงเรียนสามารถตรวจสอบว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน โดยตรง เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียน มีการนำทรัพยากรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประเมินความพึงพอใจของชุมชน และสรุปผลการดำเนินงานในรูปแบบการสรุปโครงการ สรุปกิจกรรม และโรงเรียนนำข้อมูลมาปรับปรุงเพื่อการขอรับการสนับสนุนจากชุมชน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

2.4 โรงเรียนพัฒนารูปแบบการขอรับการสนับสนุนให้เหมาะสม จัดทำแนวปฏิบัติ สำหรับการขอรับการสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต จัดทำแนวทางการปฏิบัติ สำหรับการขอรับการสนับสนุนจากชุมชนให้เป็นระบบ เช่น การทำ MOU ร่วมกันกับองค์กรชุมชน เสริมสร้างความร่วมมือทั้งระยะสั้นและระยะยาวกับชุมชน สรุปโครงการและเผยแพร่ให้ชุมชน ได้รับทราบในการจัดโครงการและกิจกรรมเพื่อความโปร่งใส เป็นที่น่าเชื่อถือของชุมชน

2.5 การสร้างความยั่งยืนของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นการสนับสนุนในระยะยาว มีความยั่งยืน เปิดโอกาสให้ชุมชนภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนมากขึ้น เช่น เป็นวิทยากรชุมชน หรือในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ในบริบทโรงเรียน ผู้บริหาร และครู จะต้องเข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน โดยรอบ พัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน

ในหลายด้าน ทั้งในส่วนของ การออกเยี่ยมบ้าน ประชุมผู้ปกครอง การนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม สำคัญในชุมชน หรือการเป็นตัวกลางประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่นกับชุมชน ซึ่งหลายโรงเรียนมีปัญหาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ทำให้ขาดโอกาส การสนับสนุนต่าง ๆ ในส่วนของการสื่อสารกับหน่วยงานอื่น อาจทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร ไม่มีแนวทาง หรือกลยุทธ์ที่ชัดเจน ส่งผลให้การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการ/ กิจกรรม ไม่สามารถเข้าถึง กลุ่มเป้าหมาย โดยขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก และขาดการมีส่วนร่วม และการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น เพื่อจัดการปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียน จะต้องกำหนดแนวทางในการพัฒนา เปิดโอกาส เช่น การรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน หน่วยงานอื่นในการจัด โครงการ/ กิจกรรม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและมีประโยชน์กับทุกฝ่าย ดังนี้

3.1 ประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับ อาชีพที่สนใจ โดยการสำรวจความคิดเห็น แบบสอบถาม สัมภาษณ์ที่มีความเชี่ยวชาญ จากชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้านค้า โรงงาน เกษตรกร ในชุมชน วางแผนจัด โครงการ หรือกิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมบรรยาย หรือการสาธิต อาชีพ

3.2 ส่งหนังสือเชิญวิทยากรเข้ามาให้ความรู้ จัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพจากผู้เชี่ยวชาญ การสาธิตและทดลองปฏิบัติจริงในอาชีพ งานช่าง งานฝีมือ จัดกิจกรรมให้มีช่วงถาม-ตอบ เพื่อให้ นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้จากวิทยากร ตามกิจกรรมที่ออกแบบไว้ และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน และผู้ปกครองรับทราบ

3.3 ประเมินผลและติดตามการจัดกิจกรรม จากแบบสอบถามความคิดเห็น หรือ จากการสัมภาษณ์จากนักเรียน วิทยากร ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม สอบถามข้อเสนอแนะ จากวิทยากรเพื่อการพัฒนากิจกรรมในอนาคต เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และนำไปปรับปรุงพัฒนา ต่อไป

3.4 นำข้อเสนอจากนักเรียน วิทยากร ผู้ปกครองมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกิจกรรม ให้น่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น การเพิ่มหัวข้อการบรรยายให้มีความน่าสนใจเกี่ยวกับอาชีพ หรือปรับเปลี่ยน จากการบรรยายมาเป็นการฝึกอบรมแบบลงมือทำ หรือสาธิตจากสถานประกอบการจริงในชุมชน จัดทำแผนงานระยะยาวในแผนปฏิบัติการและหลักสูตร โรงเรียน

3.5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระยะยาว เพื่อให้มีการสนับสนุนด้านวิชาการ และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดทำข้อมูลวิทยากรของแต่ละหน่วยงานอย่างเป็นระบบ มีกิจกรรม ที่พัฒนาทักษะอาชีพจากระดับที่ผู้รู้หนึ่ง ส่งเสริมความสัมพันธ์ในโรงเรียนและพัฒนาอย่างยั่งยืน

4. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารการศึกษาในโรงเรียน ในการดำเนินงานของโรงเรียนมักพบกับปัญหาหลายประการ ซึ่งปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนในประเด็นดังกล่าว คือ การขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งไม่เข้าใจขอบเขตอำนาจของตนเอง หรือจะพัฒนาโรงเรียน ได้อย่างไร และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควรจากหลายปัจจัย จึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมของโรงเรียน

แนวทางการพัฒนาบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนจำเป็นต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เอื้อต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่ได้รับการ คัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้ระบบวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

4.1 โรงเรียนจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อศึกษา แนวทางการใช้งบประมาณตามกฎหมาย ระเบียบ เพื่อการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อ ให้ การใช้งบประมาณโปร่งใส โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการ จัดสรรงบประมาณ กำหนดบทบาทหน้าที่ให้คณะกรรมการสถานศึกษาในการติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้งบประมาณของโรงเรียน

4.2 เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมงบประมาณ เพื่อรับทราบ และร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการใช้งบประมาณให้ตรงกับความต้องการของ โรงเรียนและนักเรียน สามารถติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ร่วมมีบทบาทในการระดมทรัพยากร ระดมทุนสนับสนุนโรงเรียน เพื่อให้เกิดการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 จัดทำเอกสารการใช้งบประมาณ รายงานผลการใช้งบประมาณเพื่อเสนอต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นระยะ หรือทุกภาคเรียน รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จากคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ จัดประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.4 นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการไปปรับปรุงการจัดทำแผนงบประมาณ แก้ไขข้อผิดพลาด ปรับปรุงการจัดทำแผนงบประมาณให้ตรงความต้องการของ โรงเรียนและชุมชน พัฒนาแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณให้มีความโปร่งใสและเข้าถึงง่าย จัดอบรม ให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง

4.5 สร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงาน งบประมาณ โดยการจัดประชุมเพื่อรับทราบ และสามารถตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามผล ประสานความร่วมมือกับชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน เพื่อการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม

5. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ

การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เป็นการสร้างโอกาสที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรม โครงการในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และยังสามารถเปิดโอกาสในส่วนของ การสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ จากชุมชน บุคคลภายนอก อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของโรงเรียนมักประสบกับ ปัญหาที่ส่งผลกับการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ คือ ปัญหาด้านการจัดการของโรงเรียน ขาดงบประมาณ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานพอสมควร

แนวทางการพัฒนาการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เป็นการรวมตัวของกลุ่มบุคคล โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนได้ดำเนินงาน ในฐานะผู้ให้และผู้รับ เพื่อประโยชน์ของ การศึกษา ทั้งนี้ โรงเรียนต้องปฏิบัติโดยจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อสนับสนุนกิจการ ของโรงเรียน ควรส่งเสริมและให้ความรู้ และคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ พัฒนาระบบสนับสนุนด้านงบประมาณให้เป็นระบบ มีแนวทาง คู่มือกำกับกับการดำเนินงาน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนผ่านการใช้ระบบวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ดังนี้

5.1 ศึกษาข้อมูล กำหนดเป้าหมาย วางแผนการให้ความรู้การจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ กำหนดเป้าหมายการให้ความรู้ เข้าใจขั้นตอนการจัดตั้ง เพื่อให้เกิดชมรม สมาคม มูลนิธิ

ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน วางแผนการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมาบรรยาย หรือจัดกิจกรรมการเสวนา หรือการศึกษาดูงาน

5.2 ดำเนินการจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการแหล่งเงินทุน รวมไปถึงการระดมทุนเพื่อสนับสนุนกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทดลองออกแบบการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิที่เป็นไปได้ ในโรงเรียน ศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดตั้ง เพื่อให้การดำเนินงาน มีแนวทาง เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3 ตรวจสอบความเห็น ความเข้าใจของผู้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ หลังได้รับการอบรม รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร คณะครู นักเรียน รวมไปถึงชุมชน ผลักดันให้เกิดการริเริ่มจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิในโรงเรียน หลังจากรับ ความรู้

5.4 นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการอบรมให้มีรูปแบบและเนื้อหาให้ตรงกับ ความต้องการของโรงเรียน พัฒนาแนวทางการให้ความรู้เพิ่มเติม สนับสนุนให้โรงเรียนจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก

5.5 สนับสนุนให้โรงเรียนจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ สามารถเป็นต้นแบบให้ โรงเรียนอื่นได้ อำนวยความสะดวกความร่วมมือระหว่างโรงเรียน หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน และชุมชน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับบริหารจัดการ ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อให้สามารถพัฒนา ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

6. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ เป็นวิธีการของโรงเรียนที่จะสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุน ร่วมมือ ซ้ำกันและกัน โรงเรียนควรจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน อย่างไม่ก็ตาม ยังพบประเด็นของการขาดช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างจำกัด ในระบบราชการ ยังพึ่งพาการประชาสัมพันธ์แบบเดิม เช่น การตีพิมพ์ประกาศ การแจกหนังสือเวียน อีกประเด็นหนึ่ง คือ ความน่าสนใจของเนื้อหา ในการประชาสัมพันธ์ ยังไม่ดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ดีเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ วิธีการของโรงเรียนที่จะสร้างให้เกิด ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และสนับสนุน ร่วมมือซึ่งกันและกัน โรงเรียนควรจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของ

โรงเรียน การพัฒนาจึงต้องพัฒนาการประชาสัมพันธ์ โดยประเมินและปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ ให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างมีกระบวนการ ใช้ระบบวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ดังนี้

6.1 ประชุมครุหาแนวทางการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ วิเคราะห์ ปัญหาและความจำเป็น กำหนดเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ เลือกช่องทางการประชาสัมพันธ์ ให้เหมาะสม มีเป้าหมายการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองทราบถึงความสำคัญของกฎระเบียบ ของโรงเรียน และหาแนวทางการปลูกฝังวินัยแก่นักเรียน วางแผนประชาสัมพันธ์ โดยเน้น การสื่อสารที่เข้าใจง่าย เช่น วิดีโอสั้น อินโฟกราฟฟิก หรือบทความ

6.2 ดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน เผยแพร่ข้อมูล ผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกฎระเบียบและความสำคัญของวินัยในโรงเรียน ในหลาย ๆ ช่องทางประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ และให้ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างวินัยแก่นักเรียนในโรงเรียน

6.3 ประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เก็บข้อมูล สำรวจความคิดเห็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มาวิเคราะห์หาปัญหาและอุปสรรค ที่ทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่ประสบ ผลสำเร็จ การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพเพียงพอ หรือควรปรับปรุง

6.4 นำผลการประเมินมาพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงเนื้อหา เพิ่มการเข้าถึง ข้อมูลให้หลากหลายช่องทางมากขึ้น สอดแทรกตัวอย่างเหตุการณ์จริง ให้ชุมชนตระหนักถึง การขาดระเบียบวินัย “ต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย” ขยายช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงได้ง่าย และหลากหลายขึ้น

6.5 ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ข้อมูลหลากหลายเกี่ยวกับระเบียบวินัย ให้เนื้อหา เหมาะสม และเข้าถึงง่ายกับทุกวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผู้วิจัยสังเคราะห์เป็นประเด็นหลักที่สำคัญที่สกัดจาก บทสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 12 การสังเคราะห์เป็นประเด็นหลักสำคัญที่สกัดได้จากบทสัมภาษณ์

ตารางที่ 12 การสังเคราะห์เป็นประเด็นหลักสำคัญที่สกัดได้จากบทสัมภาษณ์

ผู้เชี่ยวชาญ	ประเด็นที่น่าสนใจ
ผู้สัมภาษณ์ คนที่ 1	“บรรลุสู่เป้าหมายเดียวกัน”
ผู้สัมภาษณ์ คนที่ 2	“ให้ความร่วมมือ”
ผู้สัมภาษณ์ คนที่ 3	“รับฟังความคิดเห็น”
ผู้สัมภาษณ์ คนที่ 4	“สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างยั่งยืน”
ผู้สัมภาษณ์ คนที่ 5	“ตอบสนองต่อความต้องการในการให้บริการชุมชน”

จากตารางที่ 12 การสังเคราะห์เป็นประเด็นหลักสำคัญที่สกัดจากบทสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า แนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่านเสนอมา พบว่า แนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยครอบคลุมทั้งด้านการให้บริการชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ด้านการประชาสัมพันธ์

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตรวจสอบยืนยันแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ได้แก่ ผู้บริหาร และผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 5 ท่าน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ และได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเพื่อให้แนวทางมีความสมบูรณ์มากขึ้น ข้อที่ 1 ประชุมครูและผู้ปกครอง สัปดาห์ ปรับแก้เป็น “การประชุมเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน”

ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผลโครงการ รับฟังความคิดเห็นจากชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง พัฒนาแนวทางการประสานงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ”

ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ และได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเพื่อให้แนวทางมีความสมบูรณ์มากขึ้น ข้อ 1 ปรับแก้เป็น “ประชุมครูและผู้ปกครอง สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน เพื่อจัดโครงการ/ กิจกรรม โดยวางแผนการประสานงานและหาแนวทางการขอรับการสนับสนุนจากชุมชน”

ข้อ 3 ปรับแก้เป็น “ประเมินความพึงพอใจของชุมชนและสรุปผลการดำเนินงาน ตรวจสอบว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนตรงตามความต้องการหรือไม่”

ข้อ 5 ปรับแก้เป็น “โรงเรียนมีแนวทางสร้างความยั่งยืนของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน”

ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ และได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเพื่อให้แนวทางมีความสมบูรณ์มากขึ้น ข้อ 1 ปรับแก้เป็น “ประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากร วางแผนจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมตามความต้องการเพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ”

ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผลและติดตามการจัดกิจกรรม นำข้อเสนอมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้น่าสนใจยิ่งขึ้น”

ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ยืนยันในผลการตรวจสอบการดำเนินการ ไม่มีการปรับแก้

ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ และได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเพื่อให้แนวทางมีความสมบูรณ์มากขึ้น ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผลและติดตามการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ นำข้อเสนอมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้น่าสนใจยิ่งขึ้น”

ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ

ตารางที่ 13 ผลการตรวจสอบยืนยันของแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ประเด็นแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ประเด็นปรับแก้แนวทางการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
<p>ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน</p> <p>1. ประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชน วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน</p> <p>2. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่มีการประสานงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น เชิญบุคลากรจากหน่วยงานอื่นมาร่วมเป็นวิทยากร ผ่านการจัดกิจกรรมในโรงเรียน</p> <p>3. ประเมินผลโครงการรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน</p> <p>4. นำข้อเสนอแนะจากการประเมินผลมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง พัฒนาแนวทางการประสานงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ</p> <p>5. ส่งเสริมให้เป็น โครงการต่อเนื่อง ขยายความร่วมมือไปยังหน่วยงานอื่น เช่น ภาคเอกชน</p>	<p>ข้อ 1 ปรับแก้เป็น “การประชุมเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน”</p> <p>ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผลโครงการ รับฟังความคิดเห็นจากชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง พัฒนาแนวทางการประสานงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ”</p>
<p>ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน</p> <p>1. ประชุมครูและผู้ปกครอง สํารวจ วิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน เพื่อวางแผนการประสานงานและหาแนวทางการขอรับการสนับสนุนจากชุมชน</p>	<p>ข้อ 1 ปรับแก้เป็น “ประชุมครูและผู้ปกครอง สํารวจ วิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน เพื่อจัดโครงการ/ กิจกรรม โดยวางแผนการประสานงานและหาแนวทางการขอรับการสนับสนุนจากชุมชน”</p> <p>ข้อ 3 ปรับแก้เป็น “ประเมินความพึงพอใจของ</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็นแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ประเด็นปรับแก้แนวทางการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
<p>2. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วม เช่น โครงการจิตอาสา ผ่านการประชาสัมพันธ์ และประสานงาน กับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือ</p> <p>3. ตรวจสอบว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุน ตรงตามความต้องการหรือไม่ ประเมิน ความพึงพอใจของชุมชนและสรุปผล การดำเนินงาน</p> <p>4. พัฒนารูปแบบการขอรับการสนับสนุน ให้เหมาะสม จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับ การขอรับการสนับสนุน</p> <p>5. สร้างความยั่งยืนของความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</p>	<p>ชุมชนและสรุปผลการดำเนินงาน ตรวจสอบ ว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนตรงตาม ความต้องการหรือไม่”</p> <p>ข้อ 5 ปรับแก้เป็น “โรงเรียนมีแนวทางสร้าง ความยั่งยืนของความร่วมมือระหว่างโรงเรียน กับชุมชน”</p>
<p>ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนและหน่วยงานอื่น</p> <p>1. ประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพื่อศึกษา ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพ ที่สนใจ วางแผนจัดโครงการ หรือกิจกรรม ที่เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในชุมชน เข้ามาทำกิจกรรมตามความต้องการ</p> <p>2. เชิญวิทยากรเข้ามาให้ความรู้ตามกิจกรรม ที่ออกแบบไว้</p> <p>3. ประเมินผลและติดตามการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป</p> <p>4. นำข้อเสนอมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง กิจกรรมให้น่าสนใจยิ่งขึ้น</p>	<p>ข้อ 1 ปรับแก้เป็น “ประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากร วางแผนจัดโครงการ หรือ กิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ ในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมตามความต้องการ เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับ อาชีพที่สนใจ”</p> <p>ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผล และติดตามการจัดกิจกรรม นำข้อเสนอ มาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้น่าสนใจ ยิ่งขึ้น”</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็นแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ประเด็นปรับแก้แนวทางการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระยะยาว เพื่อขยายผลความร่วมมือกับชุมชน	
ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ไม่มีการปรับแก้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกับ ผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อศึกษาแนวทาง การใช้งบประมาณตามกฎหมาย เพื่อการจัดทำแผนงบประมาณที่โปร่งใส 2. เชิญคณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วม ในการประชุมงบประมาณ เพื่อร่วมกันแสดง ความคิดเห็นในการใช้งบประมาณ 3. จัดทำเอกสารการใช้งบประมาณเพื่อเสนอ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา 4. นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ไปปรับปรุงการจัดทำแผนงบประมาณ 5. สร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารงานงบประมาณ 	
ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผล
<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาข้อมูล กำหนดเป้าหมาย วางแผน การให้ความรู้การจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ 2. ดำเนินการจัดอบรม 3. ตรวจสอบความเข้าใจ 4. นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการอบรม 5. สนับสนุนให้โรงเรียนจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ 	และติดตามการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ นำข้อเสนอมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ น่าสนใจยิ่งขึ้น”

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็นแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ประเด็นปรับแก้แนวทางการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
<p>ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมครูเพื่อหาแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ วิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็น กำหนดเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ เพื่อเลือกช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสม 2. ดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน 3. ประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เก็บข้อมูล สืบหาความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรค 4. นำผลการประเมินมาพัฒนา การประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงเนื้อหา เพิ่มการเข้าถึงข้อมูลให้หลากหลายช่องทางมากขึ้น 5. ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องหลากหลาย เกี่ยวกับระเบียบวินัย ให้เนื้อหาเหมาะสม และเข้าถึงง่ายกับทุกวัย 	<p>ไม่มีการปรับแก้</p>

ทั้งนี้ จากการศึกษา เรื่อง แนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากการหาความต้องการจำเป็น การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้วิจัยจะนำประเด็นดังกล่าวไปปรับแก้ให้เป็น วิจัยฉบับสมบูรณ์ในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ทั้ง 3 ระยะ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผล เพื่อนำมาสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและความคาดหวังการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อศึกษา แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเพื่อตรวจสอบยืนยันของ แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สรุปผล

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพและความคาดหวังการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สภาพปัจจุบัน การพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจาก ในทุกโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งเป็นระเบียบแบบแผน ขั้นตอนที่ชัดเจน คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีบทบาทร่วมอย่างมากต่อโรงเรียน ทั้งใน ด้านการบริหารงบประมาณ หลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อม หรือแม้แต่การโยกย้ายของข้าราชการ ในโรงเรียน ส่วนมีคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการพิจารณา ตัดสินใจ อนุมัติ ในเรื่องต่าง ๆ อีกทั้ง ยังเป็นตัวกลางที่ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการจัด กิจกรรม รวมไปถึงบทบาทอื่นของคณะกรรมการสถานศึกษาล้วนมีประโยชน์ต่อโรงเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น เนื่องจาก ในการจัดโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน มักคำนึงถึงความสะดวกในการจัดกิจกรรม เป็นลำดับแรก จึงใช้วิทยากรภายในโรงเรียน หรือวิทยากรจากหน่วยงานเดียวกันมาจัดกิจกรรม มากกว่าที่จะเชิญวิทยากรจากภายนอก อันเนื่องจากมีขั้นตอนที่ค่อนข้างมากในการประสานงาน และอีกหนึ่งประเด็น ในส่วนของการสนับสนุนการแสดงต่าง ๆ ในชุมชน มักมีปัญหา

ด้านงบประมาณที่ไม่ได้ตั้งไว้ล่วงหน้า โรงเรียนจึงไม่สามารถนำนักเรียนไปร่วมงานกับชุมชน ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีบทบาทร่วมในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน สรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

2.1 ด้านการให้บริการชุมชน

การให้บริการชุมชน เป็นการที่โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนตามความสามารถ โอกาส เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือเป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการให้บริการแก่ชุมชน ส่งเสริมการให้ความร่วมมือ ป้องกัน แก้ไขปัญหาในชุมชน และโรงเรียน ทั้งนี้ อาจคิดขัดจากหลายประการ อาทิเช่น โรงเรียนมีงบประมาณที่จำกัด ในการให้บริการชุมชน หรือครูและโรงเรียนมีภาระงานมาก จึงไม่สามารถให้บริการชุมชนได้ดีเท่าที่ควร อีกประการหนึ่ง คือ การขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ที่จะสื่อสารถึงชุมชนให้ทราบถึง การบริการชุมชนของโรงเรียน

แนวทางการพัฒนาการให้บริการชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนควรมีแนวทางขอรับการสนับสนุน หรือ กิจกรรมระดมทรัพยากร เสริมสร้างความร่วมมือกับชุมชน ในการออกแบบโครงการ หรือกิจกรรม โรงเรียนสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งผลดีกับโรงเรียน ดังนี้

2.1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณา จัดทำโครงการในแผนปฏิบัติการ ของโรงเรียน

2.1.2 โรงเรียนจัดกิจกรรมที่มีการประสานงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น เชิญบุคลากรจากหน่วยงานอื่นมาร่วมเป็นวิทยากร ผ่านการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

2.1.3 ประเมินผลโครงการ รับฟังความคิดเห็นจากชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุง การดำเนินงาน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง พัฒนาแนวทางการประสานงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

2.1.4 ส่งเสริมให้เป็น โครงการต่อเนื่อง ขยายความร่วมมือไปยังหน่วยงานอื่น เช่น ภาคเอกชน

2.2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ในทุกมิติ ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ วิชาการ แหล่งเรียนรู้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน และครู ในการจัดการเรียนการสอน โครงการ หรือกิจกรรมสู่ห้องเรียน นักเรียน ตามบริบทของ สถานศึกษา ปัญหา คือ ขาดการมีส่วนร่วม การช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งชุมชนอาจไม่เข้าใจถึง บทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือโรงเรียน ข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์

แนวทางการพัฒนาการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นการรับความช่วยเหลือจากชุมชนในทุกมิติ ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการ แหล่งเรียนรู้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนและครู ในการจัดการเรียนการสอน โครงการ หรือกิจกรรมสู่ห้องเรียน นักเรียน ตามบริบทของสถานศึกษา การพัฒนา หรือแก้ปัญหา ดังกล่าว โรงเรียนจะต้องสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน กระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ดังนี้

2.2.1 ประชุมครูและผู้ปกครอง สสำรวจ วิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน เพื่อจัด โครงการ/ กิจกรรม โดยวางแผนการประสานงาน และหาแนวทางการขอรับการสนับสนุน จากชุมชน

2.2.2 จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โครงการจิตอาสา ผ่านการประชาสัมพันธ์ และประสานงานกับชุมชนเพื่อขอความร่วมมือ

2.2.3 ประเมินความพึงพอใจของชุมชนและสรุปผลการดำเนินงาน ตรวจสอบว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนตรงตามความต้องการหรือไม่

2.2.4 พัฒนารูปแบบการขอรับการสนับสนุนให้เหมาะสม จัดทำแนวปฏิบัติ สำหรับการขอรับการสนับสนุน

2.2.5 แนวทางสร้างความยั่งยืนของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ในบริบทโรงเรียน ผู้บริหารและครูจะต้องเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนโดยรอบ พัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชนในหลายด้าน ทั้งในส่วนของ การออกเยี่ยมบ้าน ประชุมผู้ปกครอง การนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญในชุมชน หรือการเป็นตัวกลางประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่นกับชุมชน ซึ่งหลายโรงเรียนมีปัญหาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ทำให้ขาดโอกาสการสนับสนุนต่าง ๆ ในส่วนของการสื่อสารกับหน่วยงานอื่น อาจทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร ไม่มีแนวทางหรือกลยุทธ์ที่ชัดเจน ส่งผลให้การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรม ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชน และหน่วยงานภายนอก และขาดการมีส่วนร่วมและการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น เพื่อจัดการปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนจะต้องกำหนดแนวทางในการพัฒนา เปิดโอกาส เช่น การรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน หน่วยงานอื่นในการจัด โครงการ กิจกรรม ให้เข้ามามีบทบาทร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและมีประโยชน์กับทุกฝ่าย ดังนี้

2.3.1 ประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากร วางแผนจัด โครงการ หรือกิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมตามความต้องการ เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ

2.3.2 เชิญวิทยากรเข้ามาให้ความรู้ตามกิจกรรมที่ออกแบบไว้

2.3.3 ประเมินผล โครงการ รับฟังความคิดเห็นจากชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง พัฒนาแนวทางการประสานงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

2.3.4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระยะยาวเพื่อขยายผลความร่วมมือกับชุมชน

2.4. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารการศึกษาในโรงเรียน ในการดำเนินงานของโรงเรียนมักพบกับปัญหาหลายประการ ซึ่งปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนในประเด็นดังกล่าว คือ การขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งไม่เข้าใจขอบเขตอำนาจของตนเอง หรือจะพัฒนาโรงเรียน

ได้อย่างไร และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควรจากหลายปัจจัย จึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมของโรงเรียน

แนวทางการพัฒนาบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน จำเป็นต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง ได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เอื้อต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่ได้รับ การคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้ระบบวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 2.4.1 ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อศึกษา แนวทางการใช้งบประมาณตามกฎหมาย เพื่อการจัดทำแผนงบประมาณที่โปร่งใส
- 2.4.2 เชิญคณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมงบประมาณ เพื่อร่วมกัน แสดงความคิดเห็นในการใช้งบประมาณ
- 2.4.3 จัดทำเอกสารการใช้งบประมาณ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
- 2.4.4 นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ไปปรับปรุงการจัดทำแผนงบประมาณ
- 2.4.5 สร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารงานงบประมาณ

2.5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ

การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เป็นการสร้างโอกาสที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรม โครงการในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และยังสามารถเปิดโอกาสในส่วนของ การสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ จากชุมชน บุคคลภายนอก อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของโรงเรียนมักประสบกับ ปัญหาที่ส่งผลกับการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ คือ ปัญหาด้านการจัดการของโรงเรียน ขาดงบประมาณ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานพอสมควร

แนวทางการพัฒนาการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เป็นการรวมตัวของ กลุ่มบุคคล โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนได้ดำเนินงานในฐานะผู้ให้และผู้รับ เพื่อประโยชน์ของการศึกษา ทั้งนี้ โรงเรียนต้องปฏิบัติโดยจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อสนับสนุนกิจการของโรงเรียน ควรส่งเสริม ให้ความรู้ และคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ พัฒนาระบบสนับสนุนด้านงบประมาณให้เป็นระบบ มีแนวทาง คู่มือกำกับ

การดำเนินงาน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ผ่านการใช้ระบบวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ดังนี้

2.5.1 ศึกษาข้อมูล กำหนดเป้าหมาย วางแผนการให้ความรู้ การจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ ดำเนินการจัดอบรม

2.5.2 ประเมินผลและติดตามการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ นำข้อเสนอ มาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ น่าสนใจยิ่งขึ้น

2.5.3 ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องหลากหลายเกี่ยวกับระเบียบวินัย ให้เนื้อหา เหมาะสม และเข้าถึงง่ายกับทุกวัย

2.6 ด้านการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ เป็นวิธีการของโรงเรียนที่จะสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุน ร่วมมือ ซ้ำกันและกัน โรงเรียนควรจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ยังพบประเด็นของการขาดช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างจำกัด ในระบบราชการยังพึ่งพาการประชาสัมพันธ์แบบเดิม เช่น การติดประกาศ การแจกหนังสือเวียน อีกประเด็นหนึ่ง คือ ความน่าสนใจของเนื้อหา ในการประชาสัมพันธ์ ยังไม่ดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ดีเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ วิธีการของโรงเรียนที่จะสร้างให้เกิด ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุน ร่วมมือซึ่งกันและกัน โรงเรียนควรจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของ โรงเรียน การพัฒนาการจึงต้องพัฒนาการประชาสัมพันธ์ โดยประเมินและปรับปรุง การประชาสัมพันธ์ให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างมีกระบวนการ ใช้ระบบ วงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ดังนี้

2.6.1 ประชุมครูเพื่อหาแนวทางการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ วิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็น กำหนดเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ เพื่อเลือกช่องทาง การประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสม

2.6.2 ดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน

2.6.3 ประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เก็บข้อมูล สำรวจความคิดเห็น วิเคราะห์ ปัญหาและอุปสรรค

2.6.4 นำผลการประเมินมาพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงเนื้อหา เพิ่มการเข้าถึงข้อมูลให้หลากหลายช่องทางมากขึ้น

2.6.5 ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องหลากหลายเกี่ยวกับระเบียบวินัย ให้เนื้อหาเหมาะสม และเข้าถึงง่ายกับทุกวัย

3. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 4) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และ 6) ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระยะเวลา

ระยะที่ 1 สำรวจความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ข้อมูลสภาพปัจจุบัน การบริหารการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ 5 ท่าน โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน ให้แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทั้งหมด 6 ด้าน โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผน กำหนดเป้าหมายสำคัญคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามผลตรวจสอบ (DO & Check) และประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Act) และระยะที่ 3 ผลการตรวจสอบยืนยันของแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 5 ท่าน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแต่ละด้าน เห็นพ้องไปในทิศทางเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิว่า มีการตรวจสอบยืนยัน มีบางประเด็นที่ปรับแก้เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในของศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน การบริหารการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการประสานความร่วมมือ
ทั้งด้านวิชาการ แหล่งเรียนรู้ วิทยากร รวมถึงการประสานงานเพื่อเป็นตัวกลางในการดำเนิน
กิจกรรมกับชุมชนและหน่วยงานอื่น นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน พิธีกรรมทางศาสนาต่าง ๆ
ประเพณีในชุมชน ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนในทางที่ดีขึ้น

1.1 สภาพปัจจุบัน การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการจัดให้ความช่วยเหลือจากชุมชน
ได้ตามสมควร อาจเป็นเรื่องของงบประมาณ หรือภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน
ทำให้การให้บริการชุมชนยังอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3 ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ
ความต้องการ การที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของบริการชุมชน ซึ่งโรงเรียนล้วนอยากให้มี
การบริการชุมชนตามวาระและโอกาสอย่างเต็มความสามารถ ทั้งด้านสถานที่ การป้องกันปัญหา
รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาาร่วมกันกับชุมชน จัดทำโครงการ กิจกรรม งบประมาณให้สอดคล้องกับ
การให้บริการตามบริบทชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ศึกษา
การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการให้
การสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่โรงเรียนในการจัดกิจกรรม การออกไปช่วยเหลือชุมชน
ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวิณ แกละสมุทร (2562) ศึกษา
การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของ โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียน
ได้นำเด็กนักเรียนไปช่วยชุมชนทำความสะอาด ประกอบกับมีการประสานงานให้ธนาคาร
เข้ามาใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้

1.2 สภาพปัจจุบัน การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงการได้รับความช่วยเหลือ จากชุมชน ซึ่งเป็นที่น่าพอใจ แต่อย่างไรก็ตาม อาจเป็นเพราะมีข้อจำกัดบางประการส่งผลต่อ การมีส่วนร่วม การช่วยเหลือจากชุมชน แม้ว่าผลการวิเคราะห์ที่อยู่ในระดับมากก็ตาม แต่ก็ยังมี สิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น ส่งผลดีต่อโรงเรียนได้ และ สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุน จากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ โรงเรียนต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วม การรับ ความช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งชุมชนอาจเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือโรงเรียนมากขึ้น มีการวางแผน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ททรัพย์มี (2560) ศึกษาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

1.3 สภาพปัจจุบัน การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกของโรงเรียนยังไม่เข้มแข็ง ทำให้โอกาสในการเข้าถึง การสนับสนุนต่าง ๆ ในส่วนของการสื่อสารกับหน่วยงานอื่น อาจทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร ไม่มีแนวทาง หรือกลยุทธ์ที่ชัดเจน ส่งผลให้การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรม ไม่สามารถเข้าถึง กลุ่มเป้าหมาย โดยขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชน และหน่วยงานภายนอก และขาดการมีส่วนร่วม และการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ยังมีความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการประสานความร่วมมือและสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องการพัฒนาการมีส่วนร่วม การดำเนินงาน กิจกรรม ร่วมกับชุมชนและ หน่วยงานอื่น โดยจัดตั้งงบประมาณในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน หรือการให้คณะครูที่มีความสามารถเป็นวิทยากรนอกโรงเรียน ตามความถนัด รวมไปถึงการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มลลิกา แก้วจ้อน (2565) ผู้บริหารโรงเรียนกับชุมชน

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 เป็นวิทยากร ส่งเสริม และประสานความร่วมมือกับชุมชน อีกทั้งนำนักเรียนเข้าร่วมการแสดงด้านดนตรี นาฏศิลป์ ส่งผลให้การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ศึกษาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการเยี่ยมบ้านนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และอนุญาตให้หน่วยงานอื่นเข้ามาใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ในการให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวิน แกละสมุทร (2562) ศึกษาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูกับชุมชนวัดใหญ่บ้านบ่อ ได้จัดให้มีการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมของท้องถิ่น ผู้บริหารและครูได้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา

1.4 สภาพปัจจุบัน การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นที่น่าพอใจในประเด็นปัญหาบางประการยังดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการประสานงาน หรือข้อจำกัดด้านเวลาในการทำงาน ความเข้าใจในขอบเขตอำนาจของตนเอง และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร จากหลายปัจจัยดังกล่าว ยังจำเป็นต้องเสริมความรู้ ความเข้าใจ ถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนต้องการที่จะพัฒนาด้านบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีบทบาทร่วมของการบริหารสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนผ่านบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประเด็นดังกล่าวล้วนส่งเสริมพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยของ มัลลิกา แก้วจ้อน (2565) ชุมชนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และถือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายในการบริหารการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ศึกษาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะกรรมการมีส่วนร่วมและรับทราบในการบริหารงบประมาณ และ

การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

1.5 สภาพปัจจุบัน ต้องการจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงประสิทธิภาพ ในการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่ม องค์กร เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียน ยังมีปัญหาหลายด้านที่ส่งผลต่อการทำงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการดำเนินงานของโรงเรียน ยังจำเป็นในการอาศัยความร่วมมือ การบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มักประสบกับปัญหา ที่ส่งผลกับการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ คือปัญหาด้านการจัดการของโรงเรียน ขาดงบประมาณ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานพอสมควร และสภาพที่พึงประสงค์ การจำเป็นการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนต้องการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ศึกษาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ให้มีส่วนร่วมสนับสนุน การจัดการศึกษาในโรงเรียน การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ

1.6 สภาพปัจจุบัน การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งการประชาสัมพันธ์เป็นที่น่าพอใจ แต่ยังมีปัญหาในการพัฒนา การประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ มีประเด็นของการขาดช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างจำกัด ในระบบราชการยังพึ่งพาการประชาสัมพันธ์แบบเดิม เช่น การติดประกาศ การแจกหนังสือเวียน อีกประเด็นหนึ่ง คือ ความน่าสนใจของเนื้อหา ในการประชาสัมพันธ์ยังไม่ดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ดีเท่าที่ควร และ สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนต้องการพัฒนาคุณภาพการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ในการสื่อสารข้อมูลให้ไปถึงผู้รับสารอย่างถูกต้อง ตรงประเด็น มีประสิทธิภาพ

และหลากหลายช่องทางในการสื่อสาร ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา แก้วจ้อน (2565) ศึกษาโรงเรียนกับชุมชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 ได้เผยแพร่ข่าวสาร เสนอข้อมูลให้ชุมชนทราบและเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ด้านการประชาสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุกา ทรัพย์มี (2560) ศึกษาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในกลุ่ม ศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารส่งเสริมให้การเผยแพร่และรับข่าวสารทั่วไปกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการเผยแพร่ให้ชุมชนเกิดความตระหนักในการให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวัน แกละสมุทร (2562) ศึกษาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากได้จัดให้มีการปฐมนิเทศผู้ปกครอง ก่อนเปิดภาคเรียนของทุกปี ทำให้ผู้ปกครองทราบถึงการดำเนินงานของโรงเรียน

2. แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการให้บริการชุมชน ผู้วิจัย นำผลการศึกษามาอภิปราย ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาการให้บริการชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนควรมีแนวทางของการสนับสนุน หรือกิจกรรมระดมทรัพยากร เสริมสร้างความร่วมมือกับชุมชน ในการออกแบบโครงการ หรือกิจกรรม โรงเรียนสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุกา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ด้านการให้บริการชุมชน ในด้านต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 แนวทางการพัฒนาการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นการรับความช่วยเหลือจากชุมชนในทุกมิติ ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ วิชาการ แหล่งเรียนรู้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนและครู ในการจัดการเรียนการสอน โครงการ หรือกิจกรรมสู่ห้องเรียน นักเรียน ตามบริบทของสถานศึกษา การพัฒนา หรือแก้ปัญหาดังกล่าว โรงเรียนจะต้องสร้างความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน เพื่อรับการสนับสนุน ช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยให้โรงเรียนสามารถ พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน กระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1) ประชุมครูและผู้ปกครอง สํารวจ วิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน เพื่อวางแผน การประสานงานและหาแนวทางการขอรับการสนับสนุนจากชุมชน 2) จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาส ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โครงการจิตอาสา ผ่านการประชาสัมพันธ์และประสานงาน กับชุมชน เพื่อขอความร่วมมือ 3) ตรวจสอบว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนตรงตามความต้องการ หรือไม่ ประเมินความพึงพอใจของชุมชนและสรุปผลการดำเนินงาน 4) พัฒนารูปแบบการขอรับ การสนับสนุนให้เหมาะสม จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการขอรับการสนับสนุน และ 5) สร้างความยั่งยืนของความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ด้านการรับ ความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนจะต้องกำหนดแนวทางในการพัฒนา เปิดโอกาส เช่น การรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนและหน่วยงานอื่นในการจัด โครงการ กิจกรรม ให้เข้ามามีบทบาทร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและมีประโยชน์ กับทุกฝ่าย โดยมีกิจกรรมดังนี้ 1) ประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพื่อศึกษาความต้องการ ของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ วางแผนจัด โครงการ หรือกิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มี ความเชี่ยวชาญในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมตามความต้องการ 2) เชิญวิทยากรเข้ามาให้ความรู้ ตามกิจกรรมที่ออกแบบไว้ 3) ประเมินผลและติดตามการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา ต่อไป 4) นำข้อเสนอมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้น่าสนใจยิ่งขึ้น และ 5) สร้างเครือข่าย ความร่วมมือระยะยาวเพื่อขยายผลความร่วมมือกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ด้านการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 แนวทางการพัฒนาบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนจำเป็นต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เอื้อต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้ระบบวงจรพัฒนาคุณภาพ

PDCA เป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1) P = Plan ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อศึกษาแนวทางการใช้งบประมาณตามกฎหมาย เพื่อการจัดทำแผนงบประมาณที่โปร่งใส
- 2) D = Do เชิญคณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมงบประมาณ เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการใช้งบประมาณ
- 3) จัดทำเอกสารการใช้งบประมาณ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
- 4) C = Check นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ไปปรับปรุงการจัดทำแผนงบประมาณ และ
- 5) A = Action สร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 พบว่า ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 แนวทางการพัฒนาการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เป็นการรวมตัวของกลุ่มบุคคล โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนได้ดำเนินงาน ในฐานะผู้ให้และผู้รับเพื่อประโยชน์ของการศึกษา ทั้งนี้ โรงเรียนต้องปฏิบัติโดยจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อสนับสนุนกิจการของโรงเรียน ควรส่งเสริมและให้ความรู้ และคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ พัฒนาระบบสนับสนุนด้านงบประมาณให้เป็นระบบ มีแนวทาง คู่มือกำกับ การดำเนินงาน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนผ่านการใช้งบประมาณพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ดังนี้ 1) P = Plan ศึกษาข้อมูล กำหนดเป้าหมาย วางแผนการให้ความรู้การจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ 2) D = Do ดำเนินการจัดอบรม 3) ตรวจสอบความเข้าใจ 4) C = Check นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการอบรม และ 5) A = Action สนับสนุนให้โรงเรียนจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 พบว่า ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.6 แนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ วิธีการของโรงเรียนที่จะสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน โรงเรียนควรจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การพัฒนาการจึงต้องพัฒนาการประชาสัมพันธ์ โดยประเมินและปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างมีกระบวนการ ใช้งบประมาณพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ดังนี้ 1) P = Plan

ประชุมครูเพื่อหาแนวทางการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ วิเคราะห์ปัญหา และความจำเป็น กำหนดเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ เพื่อเลือกช่องทางการประชาสัมพันธ์ ให้เหมาะสม 2) D = Do ดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน 3) ประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เก็บข้อมูล สำนวญความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค 4) C = Check นำผลการประเมินมาพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงเนื้อหา เพิ่มการเข้าถึงข้อมูล ให้หลากหลายช่องทางมากขึ้น และ 5) A = Action ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องหลากหลายเกี่ยวกับ ระเบียบวินัยให้เนื้อหาเหมาะสม และเข้าถึงง่ายกับทุกวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุภา ทรัพย์มี (2560) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัย นำผลการศึกษามาอภิปราย ดังนี้

ตรวจสอบยืนยันแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 5 ท่าน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยัน ในการดำเนินการ และได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเพื่อทำให้แนวทางมีความสมบูรณ์มากขึ้น ข้อที่ 1 ประชุมครูและผู้ปกครอง สำนวญ ปรับแก้เป็น “การประชุมเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน”

ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผลโครงการ รับฟังความคิดเห็นจากชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง พัฒนา แนวทางการประสานงาน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ”

ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ และได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเพื่อทำให้แนวทาง มีความสมบูรณ์มากขึ้น ข้อ 1 ปรับแก้เป็น “ประชุมครูและผู้ปกครอง สำนวญ วิเคราะห์ความต้องการ ของโรงเรียน เพื่อจัด โครงการ/ กิจกรรม โดยวางแผนการประสานงานและหาแนวทางการขอรับ

การสนับสนุนจากชุมชน” ข้อ 3 ปรับแก้ “เป็นประเมินความพึงพอใจของชุมชนและสรุปผลการดำเนินงาน ตรวจสอบว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนตรงตามความต้องการหรือไม่”

ข้อ 5 ปรับแก้เป็น “โรงเรียนมีแนวทางสร้างความยั่งยืนของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน”

ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ และได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเพื่อให้แนวทางมีความสมบูรณ์มากขึ้น ข้อ 1 ปรับแก้เป็น “ประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากร วางแผนจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมตามความต้องการเพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ” ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผลและติดตามการจัดกิจกรรม นำข้อเสนอมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้นำสนใจยิ่งขึ้น”

ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ยืนยันในผลการตรวจสอบการดำเนินการ ไม่มีการปรับแก้

ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ และได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติม เพื่อให้แนวทางมีความสมบูรณ์มากขึ้น ข้อ 3 และข้อ 4 ปรับแก้เป็น “ประเมินผลและติดตามการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ นำข้อเสนอมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้นำสนใจยิ่งขึ้น”

ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องว่า ผลการตรวจสอบยืนยันในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนควรมีแนวทางขอรับการสนับสนุน หรือกิจกรรมระดมทรัพยากร เสริมสร้างความร่วมมือกับชุมชน ในการออกแบบโครงการ หรือกิจกรรม โรงเรียน สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งผลดีกับโรงเรียน

2. ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ควรสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อรับการสนับสนุน ช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน กระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โรงเรียนควรกำหนดแนวทางในการพัฒนา เปิดโอกาส เช่น การรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนและหน่วยงานอื่น ในการจัดโครงการ กิจกรรม ให้เข้ามามีบทบาทร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและมีประโยชน์กับทุกฝ่าย

4. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนควรมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง ได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่ได้รับ การคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้ระบบวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ โรงเรียนควรส่งเสริมและให้ความรู้ และคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ พัฒนาระบบสนับสนุนด้านงบประมาณ ให้เป็นระบบ มีแนวทาง คู่มือกำกับการทำงาน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนผ่านการใช้ระบบ วงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ โรงเรียน

6. ด้านการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนควรจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การพัฒนาการจึงต้องพัฒนาการประชาสัมพันธ์โดยประเมิน และปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างมีกระบวนการ ใช้ระบบวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ โรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เป็นแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยนำไปสู่ การปฏิบัติจริง และปรับปรุงหลังการทดลองใช้ และจัดทำคู่มือการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนภายในของสถานศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *กระจายอำนาจการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติมา ปรีดีดิถลก. (2541). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรภาพพัฒนา.
- คำเพียร นามอาษา. (2553). *การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านคูขาด อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จารุภา ทรัพย์มี. (2560). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มศรีราชา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรนนท์ หนูผาศุก. (2558). *สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ของชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จิราพร สุดคง. (2548). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- จิระ หงส์ถาวรมภ์. (2550). *ทรัพยากรมนุษย์พันธุ์แท้*. เข้าถึงได้จาก <http://gotoknow.org/blog/chirakm/29245>

จำนน เมืองพระฝาง. (2546). *การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน: การศึกษา
พหุกรณีหลายพื้นที่. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.*

จำเริญ สีสม. (2546). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้ของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด สุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.*

ชวนะชัย เพชรพิรุณ. (2559). *สภาพการดำเนินการบริหารการจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
บูรพา.*

ชัยนิวรรต เข้มไสย. (2559). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในงานความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*

ชานูวัฒน์ สุดสาคร. (2547). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษาในอำเภอคลองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดตราด. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
บูรพา.*

ชิษณุพงศ์ พลหาราช. (2552). *สภาพและปัญหาการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน
กับชุมชนของ โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนครพนม.*

ฐปนพรธ ฤกษ์เปลี่ยน. (2548). *ประสิทธิภาพในการบริหาร โรงเรียนกีฬาตามแนวปฏิรูปการศึกษา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.*

ฐานิตรี วิตามสุขสนธิ์. (2552). *การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามทัศนะ
ของผู้เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี.*

- ดลใจ ต้นเจริญ. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ดาวประกาย สายแก้ว. (2556). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
วัดทับไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- เดิม แสงไทยรักษ์. (2542). ปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทองแดง มณีพงษ์. (2552). บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนตามที่เสนอแนะของครูและผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: เนติกุล.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีรภัทร วงษ์สว่าง. (2557). สมรรถนะผู้บริหาร. ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2547). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: อนงค์ศิลป์.
- นาวิน แกละสมุทร. (2562). การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
วัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. การค้นคว้า
อิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บัณฑิตกา วงศ์กุลพิลาศ. (2555). การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ในอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ประพันธ์ ภูมิวารินทร์. (2547). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประยูร เข็มทอง. (2541). ศึกษาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียนและผู้นำชุมชน: กรณีศึกษาเฉพาะจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประเสริฐ กลิ่นหอมหวาน. (2547). ศึกษาปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัญญา วงศ์คุณทรัพย์. (2559). การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนวัดวังเป็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ปรีชาศ ยี่งยงเมธิ. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเขตพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอกเขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปาริฉัตร ลียุทธนานนท์. (2557). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในเครือข่ายอำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนิจดา วีระชาติ. (2552). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรชัย ภาพันธ์. (2547). เมื่อโรงเรียนเป็นนิติบุคคล ทุกคนต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง. วารสารวิชาการ, 55-62.
- พิสิฐ พิษณานนท์. (2530). การบริหารโรงเรียนชุมชน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

เพ็ญญา ช้อยดา. (2547). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ*

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

มัลลิกา แก้วจ้อน. (2565). *สภาพการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยพะเยา.*

รมย์วินทร์ ตันติฤทธิพล. (2549). *ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

ราเชนทร์ พุ่มแจ้. (2552). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยอีสาน.*

รัตนภรณ์ สุกณี. (2546). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.*

รัมภา ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*

ฤกษ์ชัย ใจคำป็น. (2549). *การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา อำเภอจอมทอง เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

ลออ เกษสุวรรณ. (2544). *สภาพและปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

ลิขิต การะกักดี. (2556). *การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

เลิศดาว กลิ่นศรีสุข. (2550). *ความหมายของการบริหารการศึกษา. เข้าถึงได้จาก*

<https://www.gotoknow.org/posts/403387>

- วรพล สังขะวิไล. (2550). การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาสนา ชูแสง. (2557). การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- วิศิษฎ์ รัชบุต. (2554). การศึกษาสภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2548). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหาร. เข้าถึงได้จาก [https://www.members.thai.net/intira/article theorymgr01.html](https://www.members.thai.net/intira/article%20theorymgr01.html).
- วิจิตร สุวรรณจินดา. (2547). สภาพและปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- วินัย สมมิตร. (2554). หลักการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: ศูนย์ผลิตตำราสถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). การบริหาร. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิไล ธนวิวัฒน์. (2541). แนวคิดของการบริหารจัดการในโรงเรียน. เข้าถึงได้จาก <http://www.vcharkarn.com/upload/56/56921.com>
- วิศิษฐ์ กมลานนท์. (ม.ป.ป.). การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนแออัด. กรุงเทพฯ: โรงเรียนประถมศึกษานนทบุรี.
- แวน วิรุฬห์เลิศ. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐาน การบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- ศราวุธ ความวัลย์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียน หนองพอกพัฒนาประชานุสรณ์ อำเภอหนองพอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วารสารช่อพะยอม, 28(1), 79-86.

ศาสตรา สุริยารังสรรค์. (2545). *บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคาดหวังของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.

ศิริพงษ์ เสาภายน. (2548). *หลักการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.

ศิริวัตร บุญประสพ. (2541). *การศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา:*

ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนชุมชนบ้านสวาย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,

ศรีทน ละม่อม. (2558). *ผลการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยใช้วงจร PDCA*

ของโรงเรียนคอนทองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ศรีสวรรค์ จันทร์มาศ. (2554). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน*

ในกลุ่มรัตนโกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏธนบุรี.

ศุภชัย จันทร์งาม, ราเชนทร์ นพณัฐวงศการ, และกนิษฐา คุณมี. (2557). *การศึกษาระดับชุมชน*

และโรงเรียนในด้านการจัดการศึกษา: กรณีศึกษา โรงเรียนเทศบาล 4 (พระเจ้าใหญ่

องค์ตั้ง) ในสังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

(รายงานวิจัย). อุบลราชธานี: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ศุภรัตน์ ปู่ข้อ. (2558). *สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน*

ขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สนั่น นุชพงษ์. (2548). *ปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ*

โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สมชาย สุดเลิศ. (2560). *ศึกษาสภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริการการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สมยศ ยิ่งยงเมธี. (2550). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเขตพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอกเขต 2 จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สัน สุขม่วง. (2556). *ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริการการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สาคร จันทะเลิศ. (2542). *การศึกษาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริการการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *รายงานการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.*
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). *คู่มือการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.*
- สำเร็จ คล้าจิ้น. (2548). *สภาพและปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.*

- สุทัศน์ วัฒนสุทธิ. (2552). *สภาพการมีส่วนร่วมบริหาร โรงเรียนของกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุปราณี ทองมนต์. (2553). *การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนภูสิงห์ประชาเสริมวิทย์ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรงค์ ลำดวน. (2547). *สภาพและปัญหาการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เสน่ห์ เหลือจันทร์. (2551). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2550). *การบริหารการศึกษา: นักบริหารมืออาชีพ*. นนทบุรี: พันธุ์พันธ์.
- วรพล สังข์วิไล. (2550). *การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ โรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละเชิงเทรา เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียรรัตน์ ฟิ่งกลิ่น. (2545). *ปัญหาและแนวทางการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรรถนพ คุณเศรษฐ. (2556). *การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

- อรษา หวังสวาท. (2549). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเอกชน สังกัดองค์กรสังคมมณฑลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.*
- อัจฉราวดี บัวเกตุ. (2547). *การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.*
- อำนาจ คงทอง. (2540). *การศึกษาปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.*
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2547). *บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศที่กึ่งศรร. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.*
- Barnes, C. (1995, April). African American parents' involvement in their children's schooling. *Dissertation Abstracts International, 55*(10), 3152-A.
- Best, J. W. (1981). *Research in education*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Candoli, I. C., Hack, W. G., & Ray, J. R. (1992). *School business administration: A planning approach* (4th ed.). Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Craft, R. C. (1988). Community attitudes toward education and level of participation in school affairs. *Dissertation Abstracts International, 49*(7), 1633-A.
- Cutlip, S. M., Center, A. H., & Broom, G. M. (1985). *Effective public relations*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Esposito, J. P. (1992). Perceptions of public schools held by adult residents of the city of Fredericksburg, Virginia. *Dissertation Abstracts International, 53*(3), 679-680-A.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: Happer Collins.
- Green, C. V. (1994). The community-school nexus: The challenge of planning sustainable school facilities. *Dissertation Abstracts International, 32*(2), 510-A.
- Grinnell, J. E., & Young, R. J. (1955). *The school and the community*. New York: The Ronald Press Company.

- Hakanen, F. (1974). An investigation of school-community communication in Vermilion, South Dakota, District 5. *Dissertation Abstracts International*, 35(12), 6004-A.
- Hefferman, A. N. (1992). *Perceptions of involvement of parents and community members*. New York: HarperCollins.
- Jordan, G. E. (1985). Project EASE: The effect of a family literacy project on kindergarten students' early literacy skills. *Reading Research Quarterly*, 35(12), 524-546.
- Kohler, S. L. (1956). *Identification of stream drift mechanisms: An experimental and observational approach*. *Ecology*, 66(1), 1749-1761.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Lee, Y. N. (1984). The educators' viewpoint on the function of school-community relations and their roles in it. *Dissertation Abstracts International*, 45(3), 709-A.
- Likert, R. (1987). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.
- Ray, M. C. (1980). A comparison of college students' attitudes enrolled in required or elective physical education classes. *Dissertation Abstracts International*, 41, 2561-A.
- Schaeffer, J. A. (1992). Effective parent involvement in secondary schools of Texas identified as exemplary 1982-1989. *Dissertation Abstracts International*, 53(6), 1757-A.
- Stoops, E., & Rafferty, M. L. (1961). *Practice and trends in school administration*. New York: Ginn.

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ว่าที่เรือตรี ดร. ภัทรารุช รักกลิ่น อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร. ณัฐฉน พุเต็มวงศ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุณณัฐมา มาเชก อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเมินแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

1. นายสุรจิต จิตรชื่น วิทยาลัยผู้่อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบริษัทไทยกลีกรสงเคราะห์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. นายสัญญาชัย ฉลาดคิด วิทยาลัยผู้่อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดมโนรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. นางกรณวดี โคตรเครื่อง วิทยาลัยผู้่อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านชากยายจีน กัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
4. นายสามารถ สอดทรัพย์ วิทยาลัยผู้่อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดหนองคล้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
5. นายสมมาตร นธิวนาพันธ์ วิทยาลัยผู้่อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเมินแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

1. นายสุรจิต จิตรชื่น
วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบริษัทไทยกลีกรสงเคราะห์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. นายสัญญาชัย ฉลาดคิด
วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดมโนรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. นายสมมาตร นธีวนาพันธ์
วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
4. ว่าที่ ร.ต.หญิง สุภาฤดี กอผจญ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
5. นางมุกดา อามาลีนา
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 3

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

 1.1 ชาย

 1.2 หญิง

2. ระดับการศึกษา

 2.1 ประถมตรี

 2.2 ประถมโท

 2.3 ประถมเอก

 2.4 อื่น ๆ (ระบุ).....

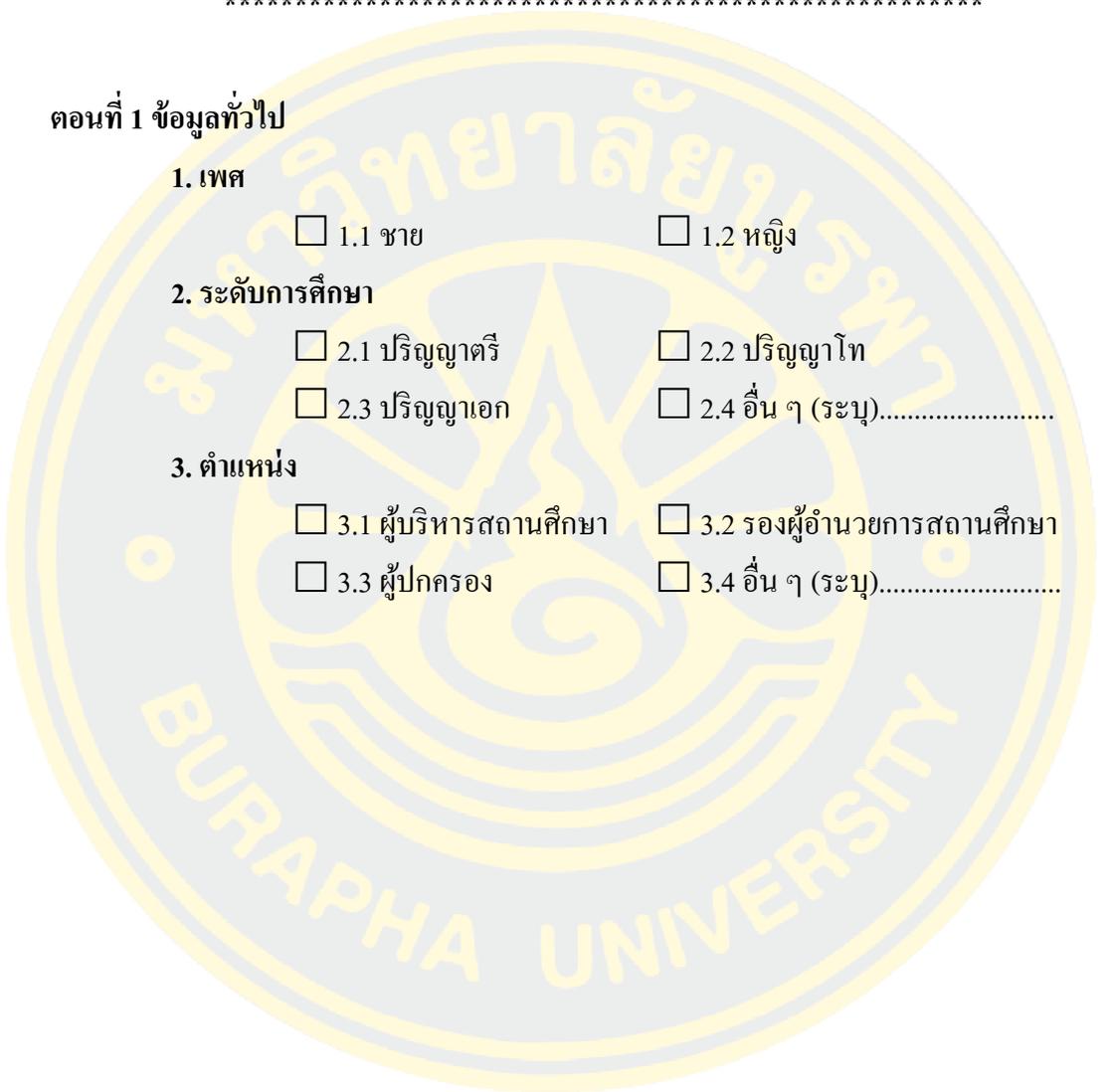
3. ตำแหน่ง

 3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

 3.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

 3.3 ผู้ปกครอง

 3.4 อื่น ๆ (ระบุ).....

 BURAPHA UNIVERSITY

ตอนที่ 2 การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษาเขต 3

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพพึงประสงค์					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน												
1	โรงเรียนส่งเสริมการบริการสนามกีฬาของโรงเรียน ให้เป็นที่ออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาของชุมชน											
2	โรงเรียนส่งเสริมการให้ความร่วมมือกับทางราชการ ที่เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน											
3	โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการให้บริการชุมชน											
4	การช่วยเหลือชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวาระ											
5	การให้บริการชุมชนเข้ามาใช้วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน											
ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน												
6	โรงเรียน ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากชุมชน											
7	ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนวิทยากรให้กับโรงเรียน											
8	ชุมชนสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นแก่โรงเรียน											
9	องค์กรในชุมชนพร้อมที่จะให้โรงเรียนเข้ามาใช้เป็นที่ศึกษาดูงาน											
10	ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น											
11	ผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษา และช่วยเหลือเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน											
ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น												
12	สถานศึกษาประสานความร่วมมือ และให้ความช่วยเหลือชุมชนและหน่วยงานอื่น											

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพพึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
		ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ									
26	การให้ความรู้ ความเข้าใจการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ แก่โรงเรียน										
27	การเปิดโอกาสให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน										
28	การอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ก่อตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม										
29	การเชิญกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า เข้ามีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ										
ด้านการประชาสัมพันธ์											
30	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร เสนอข้อมูลของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ และเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ										
31	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง										
32	โรงเรียนมีการจัดการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน ระเบียบของโรงเรียน ให้ผู้ปกครอง และชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง										
33	มีการเผยแพร่ให้ชุมชนเกิดความตระหนักในความสำคัญของระเบียบวินัย กฎเกณฑ์นักเรียน										

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้ สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ จะนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และด้านการประชาสัมพันธ์
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
2. สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....
3. วัน เดือน ปี ที่ทำการสัมภาษณ์.....
4. ผู้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ พัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ควรมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

1. ท่านมีวิธีการในพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในด้านการให้บริการชุมชนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการในพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีวิธีการในพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีวิธีการในพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีวิธีการในพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีวิธีการในพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในด้านการประชาสัมพันธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
2. สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....
3. วัน เดือน ปี ที่ทำการสัมภาษณ์.....
4. ผู้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ การพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

1. ท่านมีความเห็นคิดเห็นว่า วิธีการในการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน ในด้านการให้บริการชุมชนเหมาะสมและเป็นไปได้ หรือไม่

.....

.....

.....

2. ท่านมีความเห็นคิดเห็นว่า วิธีการในการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เหมาะสม
และเป็นไปได้ หรือไม่

.....

.....

.....

3. ท่านมีความเห็นคิดเห็นว่า วิธีการในการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น
เหมาะสมและเป็นไปได้ หรือไม่

.....

.....

.....

4. ท่านมีความเห็นคิดเห็นว่า วิธีการในการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเหมาะสม
และเป็นไปได้ หรือไม่

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีความเห็นคิดเห็นว่า วิธีการในการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เหมาะสมและเป็นไปได้
หรือไม่

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีความเห็นคิดเห็นว่า วิธีการในการพัฒนาการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการประชาสัมพันธ์ เหมาะสมและเป็นไปได้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**

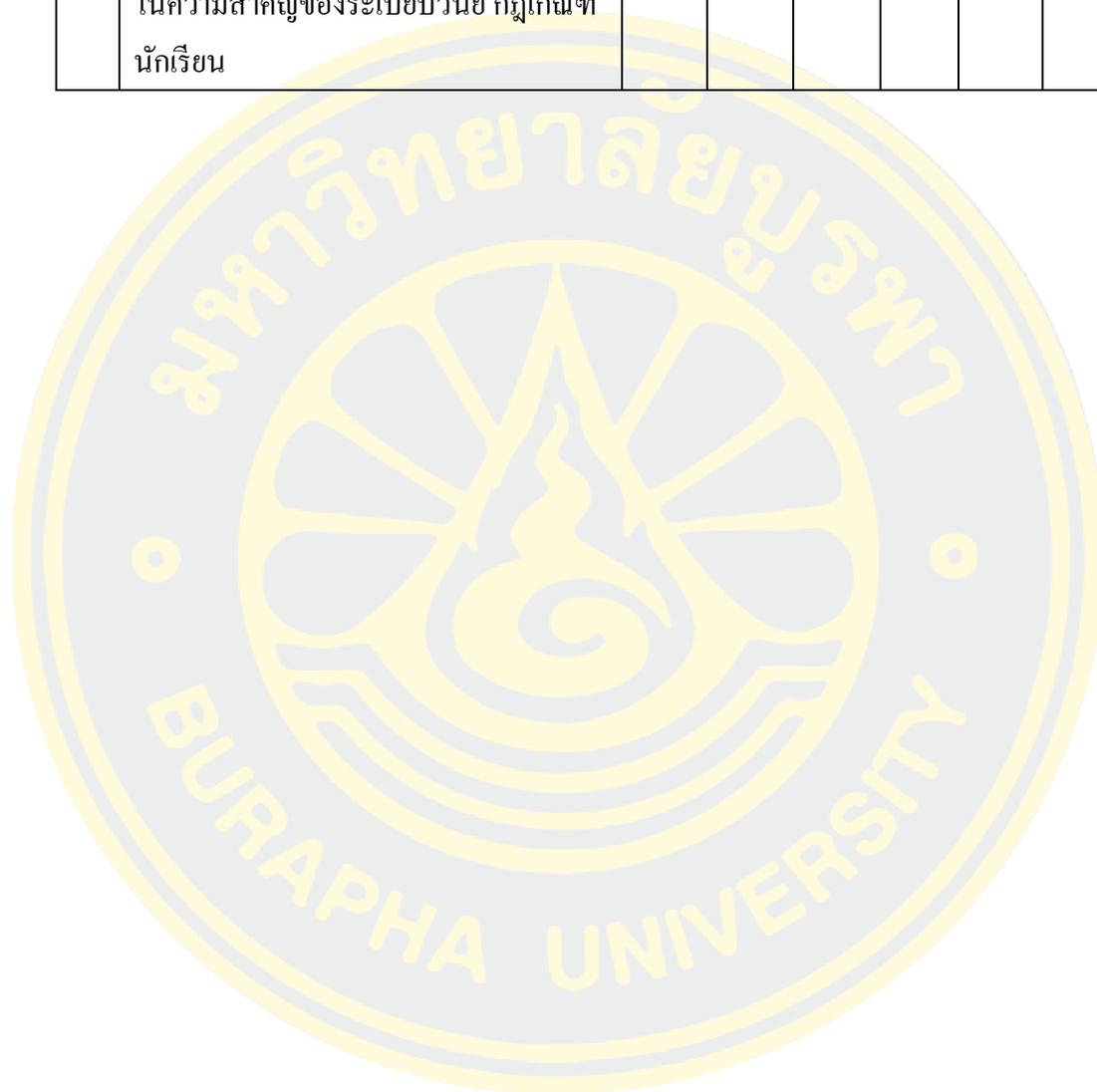
ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน							
1	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร เสนอข้อมูลของโรงเรียน ให้ชุมชนทราบและเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ	+1	-1	+1	1	0.33	ตัดออก
2	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	+1	-1	+1	1	0.33	ตัดออก
3	สถานศึกษามีการจัดการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน กฎ ระเบียบของโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	+1	-1	+1	1	0.33	ตัดออก
4	โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริการสนามกีฬาของโรงเรียน ให้เป็นที่ออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาของชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	โรงเรียนมีการส่งเสริมการให้ความร่วมมือกับทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการให้บริการชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
7	การช่วยเหลือชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวาระ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	การให้บริการชุมชนเข้ามาใช้วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านที่ 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน							
9	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนวิทยากรให้กับโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	ชุมชนสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นแก่โรงเรียน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
12	องค์กรในชุมชนพร้อมที่จะให้โรงเรียนเข้ามาใช้เป็นที่ศึกษาดูงาน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
13	ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	ผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาและช่วยเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านที่ 3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น							
15	สถานศึกษาประสานความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือชุมชนและหน่วยงานอื่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	เยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	สถานศึกษาสนับสนุนการแสดงด้านดนตรีนาฏศิลป์ ร่วมงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
18	วิทยากรจากชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	ผู้บริหารหรือครูเป็นวิทยากรฝึกอบรม และการประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	ร่วมกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21	โรงเรียนอนุญาตให้หน่วยงานอื่นมาใช้ เพื่อเป็นสถานที่ในการให้บริการแก่ชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านที่ 4 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน							
22	โรงเรียนมีการจัดประชุม โดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23	โรงเรียนมีการแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24	โรงเรียนและชุมชนมีการพิจารณาคัดเลือก และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
25	สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
26	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม และรับทราบการบริหารการเงิน และงบประมาณของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27	คณะกรรมการสถานศึกษาระดมทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
28	โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง และตอบสนองความต้องการของชุมชนและโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านที่ 5 ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ							
29	การให้ความรู้ ความเข้าใจการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ แก่โรงเรียน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
30	การเปิดโอกาสให้กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31	การอำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ก่อตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
32	การเชิญกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คิษย์เก่า เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านที่ 6 ด้านการประชาสัมพันธ์							
33	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร เสนอข้อมูลของโรงเรียนให้ชุมชนทราบและเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
34	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
35	โรงเรียนมีการจัดการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน กฎ ระเบียบของโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
36	มีการเผยแพร่ให้ชุมชนเกิดความตระหนัก ในความสำคัญของระเบียบวินัย คุณลักษณะ นักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบเพื่หาคำความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน
 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิ หรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้
 - +1 ถ้าแน่ใจว่า องค์กรประกอบและตัวชี้วัดสอดคล้องกัน
 - 0 ถ้าไม่แน่ใจว่า องค์กรประกอบและตัวชี้วัดสอดคล้องกัน
 - 1 ถ้าแน่ใจว่า องค์กรประกอบและตัวชี้วัด ไม่สอดคล้องกัน
4. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
 นายวรรณเทพ ธนเศรษฐบุรณ์
 นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายวรรณเทพ ธนเศรษฐบำรุง
วัน เดือน ปี เกิด	18 กันยายน พ.ศ. 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	93/206 ซอย 11 หมู่บ้านกิรดา ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2567-ปัจจุบัน ครูชำนาญการ โรงเรียนบริษัทไทยกสิกรสงเคราะห์ จังหวัดชลบุรี
	พ.ศ. 2566 ครู โรงเรียนบริษัทไทยกสิกรสงเคราะห์ จังหวัดชลบุรี
	พ.ศ. 2563 ครู โรงเรียนบ้านคลองตาเพชร จังหวัดชลบุรี
	พ.ศ. 2561 ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านคลองตาเพชร จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561 การศึกษาระดับบัณฑิต (การสอนสุขศึกษาและพลศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา
	พ.ศ. 2568 การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา

